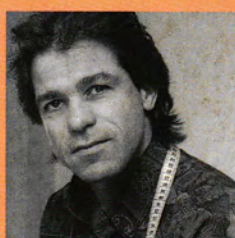
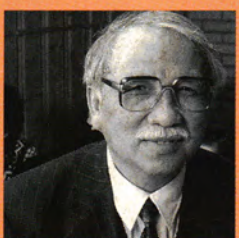
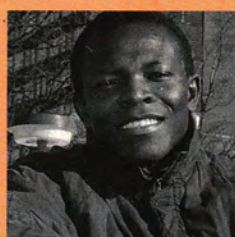
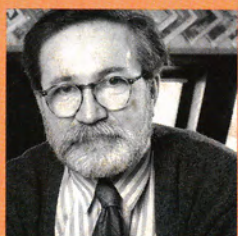

Årsmelding 1995

Utlendingsdirektoratet

Innhold

DIREKTØRENS BERETNING	1
1995: Omstilling til nye utfordringer	

UDIS FORMÅL OG ORGANISASJON	7
UDI gjennomfører statens innvandringspolitikk	
Utlendingsdirektoratets målstruktur	
Utlendingsdirektoratets organisasjon	

HOVEDMÅL 1	11
Effektiv, korrekt og hensynsfull gjennomføring av den regulerte innvandringen	

HOVEDMÅL 2	17
Drift av mottak med tilstrekkelig kapasitet og nøkternt, men tilfredsstillende tilbud	

HOVEDMÅL 3	19
Reell likestilling og gode forhold mellom nordmenn og innvandrere	

HOVEDMÅL 4	29
Tilrettelegge for et godt arbeidsmiljø og et effektivt, fleksibelt og serviceorientert direktorat	

VEDLEGG	33
1 Regnskap	
2 Statistikk	
3 Oversikt over sentrale begreper	

ADRESSER

Utgitt av:
Utlendingsdirektoratet
Postboks 8108 Dep
0032 Oslo

Redaktør:
Laila Kvisler
Ansvarlig:
Avdelingsdirektør Marianne B. Skou

Formgivning og grafisk produksjon:
Gazette
Alle foto: Trond Isaksen
Repro: LitoPrint As
Trykk: Gamlebyen Grafiske As
Opplag: 3.000

Utgitt i mars 1996
ISSN: 0803-8554
ISBN: 82-427-0294-2

Ikke siden midten av 1980-årene har tallene vært så lave. Samtidig har det vært en sterk økning i statsborgersakene. Innsatsen rettet mot tiltak for tilbakevending av bosniske flyktninger har blitt styrket, og det har vært en økende satsing på likestilling og integrering av innvandrere og flyktninger i Norge.

Disse store endringene i oppgavene har gjort det nødvendig å gå grundig igjennom ressursbehovet for å møte de nye utfordringene. Dette vil slå ut for fullt i 1996.

LAVESTE ANTALL ASYLSØKERE SIDEN 1985

Tallet på asylsøkere var på 1.460 i 1995 mot 3.379 i 1994 og 12.876 i 1993. Vi må tilbake til 1985 med sine 829 asylsøkere for å finne et lavere tall. En tilsvarende utvikling finner vi i de fleste andre europeiske land. Utviklingen skyldes blant annet visumpolitikken og mer effektive kontrolltiltak nasjonalt og internasjonalt. Den forbedrede kontrollen bekrefter at en forholdsvis stor andel av asylsøkerne ikke har behov for beskyttelse. Oversikten over registrerte flyktninger i verden fra FNs Høykommissær for flyktninger viser for øvrig en nedgang fra 25 til 14 millioner siste år. Internflyktninger er da ikke medregnet.

4.600 FLYKTNINGER OG ASYLSØKERE FIKK OPPHOLD I NORGE

Selv om antall asylsøkere var lavt i 1995, var tallet på asylsøkere og flyktninger som fikk opphold i Norge, omtrent som gjennomsnittet for de siste ti år. Det skyldes blant annet at Norge aldri har mottatt så mange overføringsflyktninger som i 1995 og at mange tidligere ankomne kosovo-albanske asylsøkere fikk oppholdstillatelse i 1995. Av de ca. 4.600 som fikk opphold i Norge, var det om lag 1.000 familiemedlemmer til tidligere ankomne flyktninger.

ALDRI HAR SÅ MANGE FÅTT NORSK STATSBORGERSKAP

Til tross for det lave tallet på asylsøkere økte antall enkeltsaker likevel med fem prosent fra 1994. UDI fikk ca. 99.000 saker til behandling i 1995. En hovedårsak var en radikal økning i antall statsborgersaker, som må ses i sammenheng med de forholdsvis høye asyltallene i perioden 1986-88. Dette førte til at UDI gav ca. 11.750 utlendinger norsk statsborgerskap i 1995. Det er flere tusen mer enn noe tidligere år. Også antallet visumsøknader er økende. Fra 1994 har tallet økt fra 18.100 til 19.850.

Familiegjenforening er den viktigste årsaken til

innvandringen i tillegg til mottak av asylsøkere og flyktninger. I 1995 var det ca. 6.300 personer som fikk familiegjenforening til Norge, når EØS-borgere ikke regnes med. Det meste av denne innvandringen representerer en forholdsvis varig tilvekst til befolkningen i Norge. Tallet er noe høyere enn det vi har sett de siste årene.

ANTALL MOTTAKSPLASSE REDUSERT FRA 16.000 TIL UNDER 2.000 PÅ TO ÅR

De lave asyltallene førte til en dramatisk nedgang i antallet mottaksplasser til i underkant av 2.000 ved årsskiftet. Det forventes at nedgangen fortsetter i 1996. Hundrevis av dyktige og erfarne mottaksansatte har måttet finne seg annet arbeid.

DIREKTØRENS BERETNING

1995: Omstilling til nye utfordringer

1993 var preget av det store mottaket av bosniske flyktninger og 1994 av storbosettingen av flyktninger i nesten 300 av landets kommuner. 1995 har på ny stått i omstillingens tegn. Det har vært en kraftig nedgang i antall asylsøkere og en fortsatt nedbygging av mottaksplassene.

Spesielt i 1995 har dette også gått utover driftsoperatører og mottak som har hørt til den faste stammen helt siden slutten av 80-tallet.

Gjennom nedbyggingen som har funnet sted, har utgiftene til statlig mottak blitt redusert fra 970 millioner kroner i 1994 til 260 millioner i 1995. Dette illustrerer hvor viktig en offensiv og målrettet nedbygging er.

STORBOSETTINGEN AVSLUTTET I 1995

I 1994 klarte UDI ved kommunenes hjelp å bo-

sette 10.700 flyktninger. Av disse var vel 8.000 bosniere. Samtidig ventet nesten 2.500 bosettingsklare flyktninger på kommuneplass ved inngangen til 1995. Blant dem var det flest kosovo-albanere, men også mange bosniere. Det var derfor nødvendig med en kraftig bosettingsinnsats også i 1995. I løpet av året fikk i overkant av 4.400 flyktninger kommuneplass, inklusive ca. 1.500 overføringsflyktninger. Medregnet familie-gjenforeninger ble det bosatt om lag 5.400 personer i 1995. Ved utgangen av året ventet rundt 600 flyktninger på å bli bosatt. De ulike sidene ved den raske bosettingen i 1994-95 vil bli evaluert i 1996. Bosettingen forventes å bli lav i 1996.

ØKT INNSATS FOR LIKESTILLING OG INTEGRERING AV FLYKTNINGER OG INNVANDRERE

På grunn av omfattende mottaks- og bosettingsoppgaver i flere år har UDI ikke kunnet gi høy prioritet til de mer langsiktige oppgavene og utfordringer i det flerkulturelle Norge.

I løpet av de siste årene har imidlertid kunnskapen om innvandrerbefolkningens levekår, om diskriminering og om problemer og muligheter generelt blitt styrket betydelig. Utviklingen er bekymringsfull på flere områder, og det er mye å gripe fatt i. I 1995 har vi vært i stand til å satse mer på enkelte områder, særlig innenfor arbeid og utdanning. For å styrke likestillings- og integreringsarbeidet ytterligere har vi samtidig arbeidet med å utvikle UDIs strategier på dette feltet. Det er et overordnet hensyn at samarbeidet mellom sektorene styrkes og at fagmyndighetenes kunnskap om og fokus på flerkulturelle spørsmål sikres.

I 1995 har innsatsen blant annet vært konsentrert om oppfølging av Regjeringens Handlingsplan for bedre bruk av innvandrernes kompetanse. Regjeringens Handlingsplan mot rasisme og etnisk diskriminering, herunder aksjonsplan Brumunddal, har også vært vektlagt. UDI har oppnådd resultater på blant annet følgende områder:

- Videreutvikling av samarbeidet med arbeidsmarkedsetaten og arbeidslivets parter.
- Satt rekruttering av innvandrere i offentlig sektor på dagsorden.
- Mer systematisk oppfølging av forsøks- og utviklingsprosjekter som har som mål å skaffe mer kunnskap og erfaring i metoder for innvandrers og flyktningarbeid.
- Forankring av tolkeutdanning og autorisasjonsordning for tolker i universitets- og høyskole-systemet.
- Forankring av flerkulturelle kunnskaper i høyskoleutdanninger.
- Etablering av en veiledningsgruppe for å kunne bistå lokalsamfunn med akutte rasismeproblemer.
- Videreutvikling av holdningsskapende informasjonsarbeid etter nettverksmodellen.
- Omfattende valginformasjon til stemmeberettigede innvandrere forut for kommunevalget høsten 1995.

TILBAKEVENDINGSTILTAK FOR FLYKTNINGER HADDE HØYESTE PRIORITET I 1995

På forsommeren 1995 fikk Regjeringen Stortingets tilslutning til en aktiv tilbakevendingspolitikk overfor flyktninger nedfelt i Stortingsmelding nr. 17 (1994-95) «Om flyktningpolitikken». Samtidig vedtok Stortinget en lov om mid-

lertidig, kollektiv beskyttelse for bosniske flyktninger med adgang til å utsette behandlingen av asylsøknader i inntil tre år. Etter loven er retten til videre opphold i løpet av de fire første årene betinget av at det fortsatt eksisterer et beskyttelsesbehov. På dette politiske grunnlaget er UDIs innsats ytterligere styrket i 1995.

Omfanget av tilbakevending med offentlig støtte har imidlertid vært moderat også i 1995. Til sammen vendte 195 personer tilbake, hvorav 140 bosniere og 44 chilenerne.

Hovedvekten av arbeidet har derfor vært konsentrert om forberedende tilbakevendingstiltak. Mesteparten av innsatsen har vært rettet mot bosniske flyktninger.

UDI har i 1995 fortsatt sin omfattende opplærings- og informasjonsvirksomhet overfor blant andre flyktninger og offentlige ansatte om politikken, aktuelle tiltak og lignende. Innsatsen har ellers vært konsentrert om arbeidet med å videreutvikle politikken og arbeidet knyttet til tilskuddsordningen for tilbakevending. UDI har således initiert, fulgt opp og spredt kunnskap om et stadig økende antall tilbakevendingsprosjekter. En hovedhensikt med prosjektstøtten er å sørge for utvikling og spredning av kunnskaper om metoder i tilbakevendingsarbeidet. Målet er at tilbakevendingsperspektivet skal bli en integrert del i alt innenlandsk flyktningarbeid og baseres på ordinær finansiering. Ved utgangen av året var 40 ulike tilbakevendingsprosjekter i gang over hele landet, fordelt på de store humanitære organisasjoner, bosniske miljøer, kommuner, sektormyndigheter og utdanningsinstitusjoner.

Fortsatt fortsatt fred i Bosnia-Hercegovina er en omfattende tilbakevending av bosniske flyktninger i 1996-97 sannsynlig. Den videre innsats for å forankre tilbakevendingsperspektivet i alle deler av flyktningarbeidet vil gå over flere år.

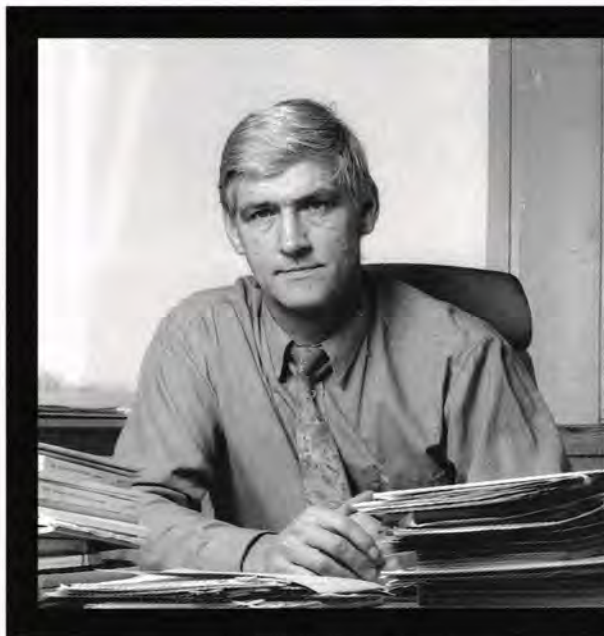
FLERE INNVANDRERE TIL UDI

UDIs medarbeidere har krevende oppgaver, en stressende arbeidssituasjon og offentlighetens granskende blikk rettet mot seg. Derfor har UDI også i 1995 lagt stor vekt på personalpolitiske tiltak. UDI vil legge vekt på å ha en aktiv rekrutteringspolitikk i forhold til innvandrere, både fordi innvandrere kan bringe med seg relevant erfaring og fordi UDI må ha autoritet i arbeidet med å sikre økt rekruttering av innvandrere i annen offentlig virksomhet. UDI har i dag mellom 20 og

30 ansatte med innvandrerbakgrunn, det vil si i underkant av ti prosent av personalet. UDI har som mål å øke denne andelen.

UDI har nok et år bak seg med tilfredsstillende økonomistyring, uten budsjettoverskridelser. Til tross for et løpende arbeid med å utvikle og ta i bruk informasjonsteknologi er det behov for store endringer i årene fremover med sikte på å forenkle omfattende registreringsystemer og forbedre statistikk- og saksbehandlerverktoy. UDI sentralt har uhensiktsmessige lokaler og forbereder flytting i 1997.

Det er en stor og viktig oppgave for UDI å tilpasse organisasjonen til en rekke nye utfordringer: Konsekvensene av en mulig etablering av klage-

Direktør

Arild

Kjerschow

nemnd i utlendingssaker, tilslutning til Schengenavtalen, omfattende tilbakevending til Bosnia-Hercegovina og økt innsats for likestilling av innvandrere. Dette vil fortsatt kreve den fleksibiliteten og store arbeidsinnsatsen som UDIs ansatte viste i 1995.

Arild Kjerschow
Direktør

The figures have not been this low since the middle of the 1980s. At the same time there has been a sharp increase in the number of citizenship cases. Work on measures for the return of Bosnian refugees has been expanded, and more attention is being given to equality and integration of foreign nationals and refugees in Norway.

These major changes in our tasks have made it necessary to thoroughly review our resource requirements in order to best meet the new challenges. This will be most apparent in 1996.

THE LOWEST NUMBER OF ASYLUM SEEKERS SINCE 1985

There were 1,460 asylum seekers in 1995, compa-

4,600 REFUGEES AND ASYLUM SEEKERS WERE GRANTED RESIDENCE IN NORWAY

Even though there was a low number of asylum seekers in 1995, the number of refugees and asylum seekers who were granted residence in Norway was close to the average for the last ten years. Reasons for this include the fact that Norway has never before received so many resettlement refugees as in 1995, and many Kosovo-Albanian asylum seekers who arrived at an earlier date were granted residence in 1995. Of the 4,600 persons who were granted residence in Norway, about 1,000 of these were family members of previously arrived refugees.

NEVER BEFORE HAVE SO MANY RECEIVED NORWEGIAN CITIZENSHIP

Even though the number of asylum seekers was low, the number of individual cases rose by five percent compared with 1994. The UDI received approximately 99,000 cases for processing in 1995. One of the main reasons for this was a radical increase in the number of citizenship cases which must be seen in conjunction with the relatively high number of asylum seekers in the period 1986–88. As a result, the UDI granted Norwegian citizenship to almost 11,750 foreign nationals in 1995. This is several thousand more than in any previous year. The number of visum applications is also increasing. Compared with 1994, this figure has increased from 18,100 to 19,850.

Family reunification is the most important reason for immigration in addition to the reception of asylum seekers and refugees. In 1995 about 6,300 persons were granted family reunification in Norway, excluding EEA citizens. Most of this immigration represents relatively permanent growth in the Norwegian population. The number is somewhat higher than we have seen in recent years.

THE NUMBER OF RECEPTION PLACES WAS REDUCED FROM 16,000 TO UNDER 2,000 IN TWO YEARS

The low number of asylum seekers has led to a dramatic drop in the number of reception centre places to under 2,000 by the end of the year. This decline is expected to continue in 1996. Hundreds of skilled and experienced reception centre personnel have had to find other employment. In 1995 this has especially been the case for the managers of the reception centres who have been on the regular staff since the end of the 80s.

These cutbacks have led to a reduction in expen-

DIRECTOR'S REPORT

1995: Adjusting to new challenges

1993 was a year marked by the reception of a high number of Bosnian refugees and 1994 was in turn marked by the large number of refugees settled in almost 300 of the country's municipalities. 1995, on the other hand, was a year of change. The number of asylum seekers declined dramatically and cutbacks in reception places continued.

red with 3,379 in 1994 and 12,876 in 1993. We have to look back to 1985 with its 829 asylum seekers to find a lower number. We can see a similar development in most other European countries. This is due in part to visum policy, and to more efficient control measures on both the national and international level. The improvement in control has confirmed that a relatively large proportion of asylum seekers are not in need of protection. The overview of registered refugees in the world from the UN's High Commissioner for Refugees also shows that last year there was a decline from 25 million to 14 million refugees. Internally displaced persons are not included in this figure.

ditures on the state reception centres from NOK 970 million in 1994 to NOK 260 million in 1995. This illustrates the importance of strategic and targeted cutbacks.

MAJOR SETTLEMENT PERIOD COMPLETED IN 1995

In 1994, in conjunction with the local authorities the UDI managed to settle 10,7000 refugees, 8,000 of whom were Bosnians. Almost 2,500 refugees were waiting for settlement in a municipality at the beginning of 1995. Most of these persons were Kosovo-Albanians, but there were also many Bosnians. Therefore 1995 also required a concentrated settlement effort. In the course of the year a little over 4,400 refugees were given a place in municipalities, including about 1,500 resettlement refugees. If we also count family reunifications, about 5,400 persons were settled in 1995. At the end of the year about 600 refugees were waiting to be settled. The various aspects of this rapid settlement period in 1994-95 will be assessed in 1996. The settlement rate is expected to be low in 1996.

MORE CONCENTRATION ON EQUALITY AND INTEGRATION OF REFUGEES AND FOREIGN NATIONALS

As we have had to work very hard on reception and settlement assistance for several years, the UDI has been unable to give a high priority to the more long-term tasks and challenges multi-cultural Norway faces.

Nevertheless, in recent years knowledge about the foreign-national population's living conditions, about discrimination and about problems and opportunities in general has been significantly improved. Trends in several areas give cause for concern and there is much work to be done. In 1995 we have been able to concentrate more on specific areas, especially in regard to employment and education. In order to increase efforts in regard to

**Nirujah
Sivrajah,**
elev i 6A,
Åsen
skole,
Skårer.

equality and integration we have been developing the UDI's strategies in this area. It is important to improve cooperation between the sectors, and to ensure that the relevant authorities focus on and learn more about multi-cultural issues.

In 1995, our efforts have in part been concentrated on following up the Government's Plan of Action for better utilization of foreign nationals' know-how and qualifications. The Government's Plan of Action against Racism and Ethnic Discrimination, including the Brumunddal Plan of Action, is also a centre of focus. Some of the areas where the UDI has attained results are:

- Further developing the cooperation between the Labour Market authorities and employer and employee associations.
- Putting the recruitment of foreign nationals into the public sector on the agenda.
- Attaining a more systematic follow-up of research and development projects aiming to obtain more knowledge and experience in immigration and refugee assistance methodology.
- Firmly establishing interpreter training and an

- accreditation system for interpreters in the universities and colleges.
- Giving multi-cultural knowledge a firm place in college education.
- Establishing an advisory group to assist local communities with acute racial problems.
- Further developing information campaigns to help shape attitudes according to a network model.
- Making comprehensive election information about foreign-national voting rights available prior to the fall 1995 municipal and county elections.

REPATRIATION OF REFUGEES WAS GIVEN THE TOP PRIORITY IN 1995

Early in the summer of 1995 the Government received Storting's approval of an active repatriation policy for refugees through White Paper no. 17 (Stortingsmelding nr. 17 (1994-95)), entitled On Refugee Policy. At the same time Storting passed an Act regarding temporary collective protection of Bosnian refugees which enabled applications for asylum to be suspended for up to three years. According to the Act, the right to further residence during the first four years is conditional on the continued need for protection. The UDI has intensified its efforts on the basis of this policy in 1995.

However, there has been a moderate number of state-supported repatriations in 1995. In all, 195 persons returned, including 140 Bosnians and 44 Chileans.

The main emphasis of our efforts has therefore been concentrated on preliminary repatriation measures, with the main focus on Bosnian refugees.

In 1995 the UDI has continued its comprehensive training and information programmes for refugees, public employees and others concerning policy, measures and other activities. Otherwise, emphasis has been given to developing and organizing a repatriation-grant programme. The UDI has thus initiated and followed up a growing number of repatriation projects and is distributing information about them. A main aim of the project support is to ensure the development and dissemination of knowledge about methods used in repatriation assistance. The objective is that the repatriation perspective should be an integrated part of all domestic refugee work and that it is based upon ordinary financing. By the end of the year over 40 different repatriation projects were under way over the entire country, distributed among the large humanitarian organizations, Bosnian environments, municipalities, sector authorities and educational institutions.

If the peace process in Bosnia-Herzegovina continues, a comprehensive return of Bosnian refugees in 1996-97 is likely. Efforts to anchor the repatriation perspective in all sections of refugee assistance will take several years.

MORE FOREIGN NATIONALS TO THE UDI

The UDI's employees have demanding jobs and a stressful work situation, in addition to having the public sector's scrutinizing gaze upon them. Therefore, in 1995 the UDI is continuing to focus on personnel-policy measures. The UDI will strive to have an active recruitment policy regarding foreign nationals, both because foreign nationals can offer relevant experience and because the UDI must have credibility when working to ensure an increase in the recruitment of foreign nationals in other public institutions and bodies. Today the UDI has between 20 and 30 employees with a foreign-national background, about ten percent of the total staff. The UDI intends to increase this proportion.

The UDI has had yet another year with satisfactory economic management without any budget overruns. Even though work in developing and implementing information technology continues, major changes are needed in the years ahead in order to simplify complex registration systems and to improve statistical and processing tools. The UDI central office has unsuitable facilities and is preparing to move in 1997.

One major and important task for the UDI is to adapt the organization to face a number of new challenges: the consequences that may arise if an appeals board for immigration cases is established, joining the Schengen agreement, comprehensive repatriation to Bosnia-Herzegovina and increased efforts on attaining equality for foreign nationals. This will continue to require the flexibility and hard work which the UDI's employees showed in 1995.

Arild Kjerschow
Director General

● UDI arbeider også med opplæring, informasjon til innvandrere og flyktninger og den norske befolkningen, holdningsskapende informasjonsarbeid, likestillingsoppgaver og langsiktig integrering av innvandrere og flyktninger.

Direktoratet er inndelt i fire avdelinger. Disse er: Administrasjonsavdelingen, Juridisk avdeling, Mottaks- og integreringsavdelingen og Tolke- og informasjonsavdelingen.

Under direktoratet sorterer også seks regionkontorer. Regionkontor Øst, med kontor i Oslo, dekker fylkene Østfold, Vestfold, Akershus og Oslo. Regionkontor Indre Østland på Gjøvik dekker fylkene Hedmark, Oppland og Buskerud. Regionkontor Nord har kontor i Narvik og har ansvaret for Finnmark, Troms og Nordland. Regionkontor Midt-Norge har kontor i Trondheim og dekker Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal. Regionkontor Vest holder til i Bergen og dekker Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland. Regionkontor Sør dekker Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark og har kontor i Kristiansand.

Siden 1989 bygger virksomhetsplanen til Utlendingsdirektoratet på målstyringsprinsippet. Det betyr at UDIs virksomhet planlegges og gjennomføres på grunnlag av de hovedmål og delmål som er presentert i målstrukturen nedenfor. Årsmeldingen for 1995 er inndelt etter denne målstrukturen.

UDIS FORMÅL OG ORGANISASJON

UDI gjennomfører statens innvandringspolitikk

Utlendingsdirektoratet ble opprettet 1. januar 1988 og har hovedansvaret for å gjennomføre statens innvandringspolitikk. Utlendingsdirektoratets arbeidsområde omfatter blant annet generell utlendingskontroll, behandling av saker under utlendingsloven (herunder asylsøknader), mottak og bosetting av overføringsflyktninger og asylsøkere som har fått oppholdstillatelse i Norge.

UTLENDINGSDIREKTORATETS MÅLSTRUKTUR

OVERORDNET MÅL:

Utlendingsdirektoratet skal gjennomføre regulert innvandring og arbeide for reell likestilling for de som bosetter seg i Norge.

HOVEDMÅL 1:

Effektiv, korrekt og hensynsfull gjennomføring av den regulerte innvandringen

DELMÅL 1.1:

Begrense tilstrømning av asylsøkere med åpenbart grunnløse søknader og gjennomføre rask og riktig behandling av asylsøknader

DELMÅL 1.2:

Rask og riktig behandling av saker etter utlendingslovgivningen og statsborgerloven

DELMÅL 1.3:

Søker skal ha kunnskaper som er nødvendig for å ivareta egne interesser

DELMÅL 1.4:

Hindre omgåelse av regelverket

DELMÅL 1.5:

Fremme gode bestemmelser og ordninger under utlendingslovgivningen og for utlendingsforvaltningen

HOVEDMÅL 2:

Drift av mottak med tilstrekkelig kapasitet og nøkternt, men tilfredsstillende tilbud

HOVEDMÅL 3:

Reell likestilling og gode forhold mellom nordmenn og innvandrere

DELMÅL 3.1:

Rask og god bosetting

DELMÅL 3.2:

Reelt like muligheter og økt deltakelse for innvandrere i utdannings-, arbeids- og samfunnsliv

DELMÅL 3.3:

Motvirke rasisme og etnisk diskriminering og fremme gode forhold mellom innvandrere og nordmenn

DELMÅL 3.4:

Flyktninger og innvandrere skal ivareta sine interesser og behov i samme grad som nordmenn

DELMÅL 3.5:

God kommunikasjon mellom fremmedspråklige og myndigheter

DELMÅL 3.6:

Tilbakevending skal tilrettelegges og gjennomføres i henhold til muligheter og forutsetninger

HOVEDMÅL 4:

Tilrettelegge for et godt arbeidsmiljø og et effektivt, fleksibelt og serviceorientert direktorat

DELMÅL 4.1:

Effektiv og resultatorientert planleggings- og økonomifunksjon

DELMÅL 4.2:

God personalforvaltning og aktiv personalplanlegging

DELMÅL 4.3:

God intern samhandling og gode fellesfunksjoner

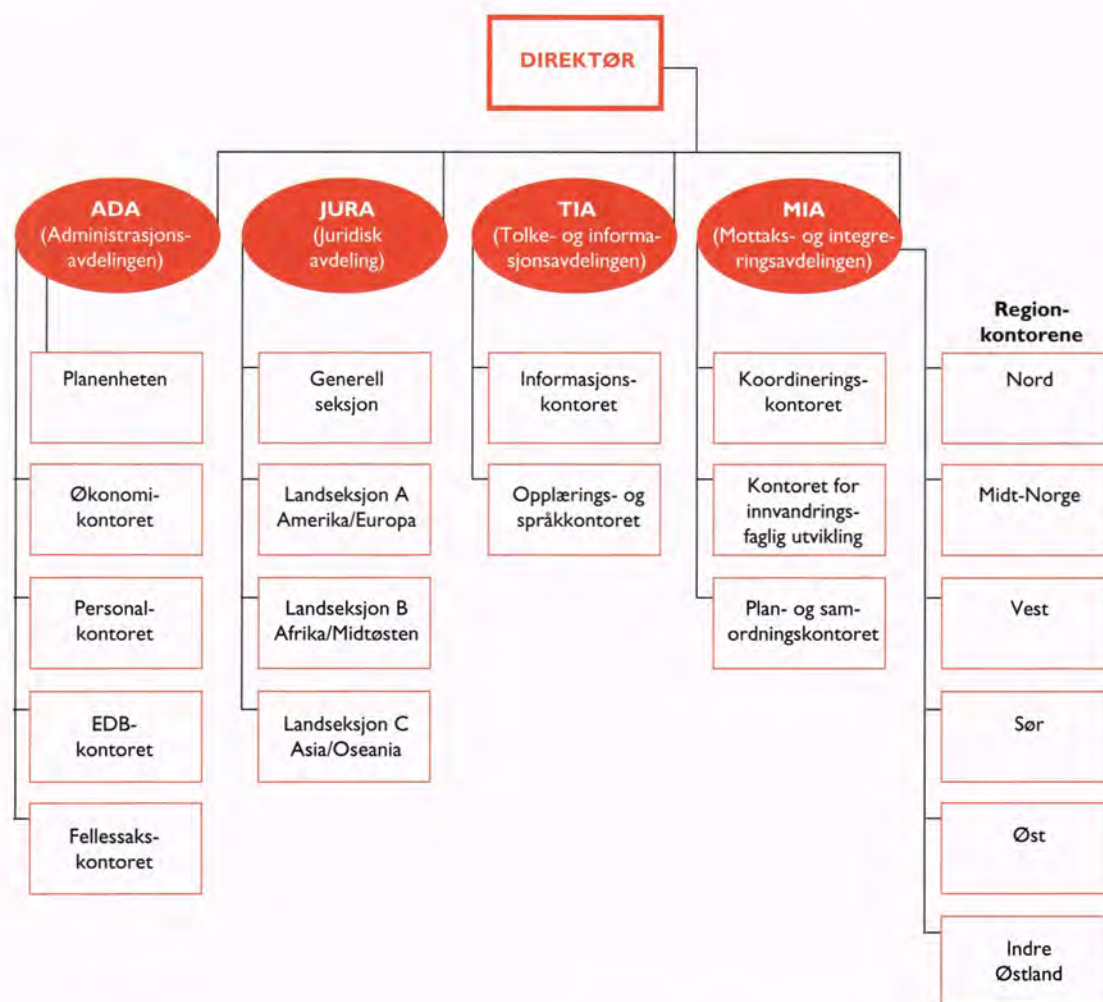
Utlendingsdirektoratet ledes av direktør Arild Kjerschow. Overordnet myndighet er Kommunal- og arbeidsdepartementet ved Innvandringsavdelingen. Når det gjelder utlendings- og statsborgerskapslovgivning er direktoratets overordnede myndighet Justisdepartementet ved Utlendingsavdelingen.

AVDELINGENES OPPBYGGING OG OPPGAVER

ADMINISTRASJONSAVDELINGEN

Avdelingen er organisert i fire kontorer og en planenhet direkte underordnet avdelingsdirek-

UTLENDINGSDIREKTORATETS ORGANISASJON

tøren. Personalkontoret har i tillegg til de løpende personaladministrative oppgavene ansvar for personalpolitiske utviklings tiltak, sekretærfunksjon i forhold til Arbeidsmiljøutvalget og ansvar for internopplæring. Økonomikontoret er direktoratets regnskapsfører, har overordnet ansvar for budsjettarbeid, økonomistyring og utvikling av rutiner og lignende. EDB-kontoret er ansvarlig for direktoratets EDB-utvikling, herunder anskaffelser og EDB-drift. Fellessakskontoret ivaretar fellestjenester som arkiv, sentralbord, opplysningstjeneste for søkere, budtjeneste og drift av bygninger og anlegg. Planenheten har oppgaver innenfor planlegging og sikkerhetsarbeid på overordnet nivå. Enheten ivaretar også sentrale funksjoner i forhold til direktoratets toppledelse.

Bemanning Hjemlede faste og tidsbegrensede stillinger pr. 31.12.

	1993	1994	1995*
ADA	61	67	65
JURA	118	130	127
MIA, sentralt	26	27	26
MIA, regionkontorene	56	64	61
TIA	20	22	22
SUM	281	310	301

*Tall etter inndragning av 9 stillingshjemler, vedtatt i budsjettet for 1996.

MOTTAKS- OG INTEGRERINGS-AVDELINGEN

Avdelingen består av tre kontorer sentralt og seks regionkontorer. Avdelingen har totalt 87 stillinger, hvorav 61 på regionkontorene. Koordineringskontoret har ansvar for all styrende og operativ virksomhet overfor regionkontorene i forhold til hovedmål 2 og 3. I tillegg har kontoret ansvar for enkelte operative oppgaver hvor en delegering til regionkontorene ville være uhensiktsmessig. Kontoret for innvandringsfaglig utvikling har strategiarbeid, utrednings- og pådriverarbeid særlig innenfor hovedmål 3 som sitt ansvarsområde. Dette omfatter blant annet pådriverarbeid innenfor avdelingens ansvarsområde i forhold til andre offentlige myndigheter. Plan- og samordningskontoret har ansvar for avdelingens planleggings-

UDIs avdelingsledere.
F.v.: Steinar Langbakk, avd.dir. ADA; Marianne B. Skou, avd.dir. TIA; Arild Kjerschow, dir.; Erling Kielland, avd.dir. MIA og Henriette Munkebye, avd.dir. JURA.

arbeid, budsjettarbeid og generelle personalfunksjoner i tillegg til å inneha sekretærfunksjon for avdelingsdirektøren.

Regionkontorene ledes av en regionleder og har i store trekk et ensartet ansvarsområde innenfor sine regioner. Dette ansvaret omfatter operativt mottaksarbeid, det vil si etablering, tilsyn og lignende vedrørende statlige mottak, operativt bopsettingsarbeid og likestillingsarbeid i forhold til andre offentlige myndigheter innenfor regionen.

JURIDISK AVDELING

Avdelingen har totalt 127 stillinger. Avdelingen er organisert i fire seksjoner. Tre av seksjonene (landseksjonene) er organisert i tre kontorer og behandler enkeltsaker etter utlendingslovgivningen og statsborgerskapsloven og dekker ulike deler av verden:

- Amerika/Europa
- Afrika/Midt-Østen
- Asia/Oseania

Den fjerde seksjonen (generell seksjon) arbeider med generelle juridiske spørsmål og saker av annen karakter innenfor avdelingens ansvarsområde. Seksjonen har det koordinerende ansvar for UDIs arbeid med generell utlendingskontroll. Dette innbefatter blant annet iverksetting av tiltak for å hindre ulovlig innvandring og omgåelse av regelverket. Seksjonen er videre ansvarlig for å utarbeide retningslinjer for saksbehandlingen i Juridisk avdeling og rundskriv til politi og utenriksstasjoner.

TOLKE- OG INFORMASJONS-AVDELINGEN

Avdelingen har 22 stillinger og den er organisert i to kontorer. Informasjonskontoret tar seg av henvendelser fra media og fra publikum generelt. Informasjonskontoret har også ansvaret for UDIs informasjonsvirksomhet til asylsøkere, flyktninger og innvandrere, til offentlige organer, organisasjoner, media og befolkningen generelt. Bibliotek, dokumentasjonstjeneste og distribusjon ligger under Informasjonskontoret. UDIs holdningsskapende informasjonsarbeid for å skape bedre forhold mellom den norske befolkningen og innvandrerbefolkningen er lagt til dette kontoret, det er også arbeidet med nettverksinformasjon og støtte til organisasjoner.

Opplærings- og språkkontoret har ansvaret for opplæringen av samarbeidspartnere i offentlig sektor og personell i de statlige mottakene. Tolkefaglige spørsmål samt opplæring av tolker ligger under dette kontoret, som også har ansvar for drift av en sentral oversettertjeneste (SOT). Kontoret har videre pådriveransvar i forhold til ulike utdannings- og opplæringsinstitusjoner. Generelt har Tolke- og informasjonsavdelingen en stabsfunksjon i UDI, med informasjon og opplæring som virkemidler. Avdelingen er derfor avhengig av et tett og godt samarbeid med fagavdelingene.

 Rask og riktig behandling av saker etter utlendingslovgivningen er ett av UDIs høyest prioriterte mål.

I 1995 mottok Juridisk avdeling i UDI 98.813 saker til behandling. Dette er en oppgang på ca. fem prosent i forhold til året før. Antall statsborgersaker økte med ca. 75 prosent. Dette har sammenheng med den generelle økningen av antall innvandrere i Norge. Det har også vært en økning i antall visumsaker og familiegjennforeningsaker.

Asylsaker krever mye ressurser, og innsatsen på asylsaksområdet er stor i forhold til saksmengden. Asylsakene utgjorde i 1995 om lag to prosent av alle sakene avdelingen hadde til behandling.

SAKSBEHANDLINGSTID

Behandlingstiden varierer etter sakstypen. Også innenfor en og samme sakstype kan det være store variasjoner. Særlig i asylsaker kan saksbehandlingstiden variere mye. I tillegg til den tid saken er til behandling i UDI, kan det gå med tid til eventuelle tilleggsavhør hos politiet eller til verifisering av opplysninger i utlandet. I forhold til 1994 er den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden redusert for samtlige sakstyper.

I november 1994 ble det nedsatt en arbeidsgruppe som skulle vurdere saksbehandlingstiden i utlendingssaker. Gruppen bestod av representanter fra Oslo politikammer, UDI, Justisdepartementet og Kommunaldepartementet. Arbeidet ble avsluttet høsten 1995 og resulterte i nye mål for saksbehandlingstiden i førsteinstans for ulike typer utlendingssaker. Disse målene skal gjelde fra og med 1996.

FAMILIEGJENFORENING

Familiegjenforening er en av de viktigste grunnene til innvandring til Norge. I 1995 fikk ca.

HOVEDMÅL I

Effektiv, korrekt og hensynsfull gjennomføring av den regulerte innvandringen

Aktivitetene under dette hovedmålet er først og fremst behandling av søknader etter utlendingsloven og statsborgerrettsloven. I tillegg kommer arbeid med å hindre omgåelse av regelverket og ulovlig innvandring, avklare juridiske spørsmål på fagfeltet overfor publikum og samarbeidspartnere, opplæring av samarbeidspartnere og deltagelse i internasjonalt samarbeid.

6.300 personer en førstegangstillatelse på dette grunnlaget (EOS-tillatelser er ikke medregnet).

SESONGARBEID

Når det gjelder arbeidstillatelser som ikke kan fornyes, utgjør sesongarbeidstillatelser på maksimalt tre måneder i sommerhalvåret den største gruppen. 5.015 personer fikk slik tillatelse i 1995. Om lag 90 prosent av disse var fra Polen.

Utlendingsloven og statsborgerrettsloven

Utlendingsdirektoratet behandler enkeltsaker etter utlendingsloven og statsborgerrettsloven.

Utlendingsloven gjelder utlendingers adgang til Norge og deres opphold her. Alle utlendinger, unntatt nordiske, som skal være i Norge i mer enn tre måneder, må ha oppholdstillatelse. Førstegangssøknader må som regel fremmes fra utlandet via norsk utenriksstasjon. Utlending som omfattes av EØS-avtalen, kan søke oppholdstillatelse fra Norge. For EØS-borgere innebærer oppholdstillatelsen også adgang til å arbeide.

For å få arbeidstillatelse må det som regel foreligge et konkret arbeidstilbud. Tillatelser gis vanligvis for ett år av gangen.

Noen oppholds- eller arbeidstillatelser kan fornyes og gir grunnlag for bosettingstillatelse (etter tre år), mens andre ikke kan fornyes. En del tillatelser, for eksempel til studenter, kan fornyes i studietiden, men danner ikke grunnlag for bosettingstillatelse.

Familiemedlemmer til personer med bosettingstillatelse, eller tillatelse som gir grunnlag for bosettingstillatelse, har rett til oppholds- eller arbeidstillatelse dersom de tilfredsstillir underholdskravet.

Ifølge Statsborgerrettsloven er hovedregelen for å kunne bli norsk statsborger at utlendingen har bodd sammenhengende i Norge i sju år med lovlig opphold. Nordiske borgere og personer som har vært norske borgere tidligere, kan få norsk statsborgerskap etter kortere tid. Det samme gjelder utlending som er gift med norsk borger.

UTDANNING

I 1995 fikk ca. 1.100 personer oppholdstillatelse i Norge på grunnlag av utdanning (EØS-tillatelser er ikke medregnet).

EØS

Personer som omfattes av EØS-regelverket, kan ha eller få tillatelse etter disse reglene eller etter utlendingslovens vanlige regler. Ved årsskiftet 1995/96 hadde 7.828 personer en EØS-tillatelse. Ca. 60 prosent av disse var arbeidstakere. De fleste andre tillatelsene gjaldt familiegjenforening.

FLYKTNINGER

I 1995 fikk 4.602 asylsøkere, overføringsflyktninger og personer som ble familiegjenforent med flyktninger, opphold i Norge. Av disse var 1.976 asylsøkere (inkludert 38 bosniske asylsøkere som fikk midlertidig beskyttelse på kollektivt grunnlag), 1.591 overføringsflyktninger (inkludert 1.261 tidligere internerte fra det tidligere Jugoslavia på kollektivt grunnlag) og 1.035 familiegjenforeninger (inkludert 674 på kollektivt grunnlag).

ASYL OG OPPHOLD PÅ HUMANITÆRT GRUNNLAG

En utlending som er i Norge eller på norskegrensen, kan søke asyl. Søkeren får oppnevnt advokat og avhøres innen 14 dager av politiet med tolk til stede. UDI vurderer om vedkommende fyller vilkårene for å anses som flyktning etter FN's flyktningkonvensjon og norsk lov, og treffer i så fall vedtak om asyl. Dersom vilkårene for asyl ikke er til stede, vurderer UDI om søkeren har behov for beskyttelse av flyktninglignende grunner eller om andre sterke menneskelige hensyn taler for at vedkommende bør få bli i Norge. Hvis dette er tilfelle, kan UDI innvilge oppholdstillatelse på humanitært grunnlag. Det er langt flere som får oppholdstillatelse på humanitært grunnlag enn asyl.

I 1995 fattet UDI asylvedtak i førsteinstans for 2.356 personer. Av disse fikk 1 prosent innvilget asyl, 39 prosent fikk oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og 60 prosent fikk avslag på søknad.

den. I tillegg ble en rekke saker vedtatt henlagt enten fordi søkeren forsvant eller fordi søknaden ble trukket. Justisdepartementet er klageinstans. I 1995 fikk 996 personer opphold etter klagebehandling eller fornyet vurdering.

I februar 1995 gjenopptok UDI en utplassering av saksbehandlere på Tanum asylmottak etter et midlertidig opphold. Ordningen går ut på at tre saksbehandlere bistår ved avhør og registrering av asylsøkere, og fatter vedtak i utvalgte asylsaker.

MIDLERTIDIG BESKYTTELSE PÅ KOLLEKTIVT GRUNNLAG

Utgangspunktet i utlendingsloven er at det skal foretas en individuell vurdering av beskyttelsesbehovet i enhver asylsøknad. Resultatet av denne vurderingen kan bli at det enten innvilges asyl, opphold på humanitært grunnlag eller gis avslag. Regelverket åpner for muligheten til å gi ulike former for midlertidig opphold og beskyttelse dersom dette anses hensiktsmessig. Slike alternative løsninger innebærer imidlertid ikke noe inngrep i selve asylretten. For å få formell status som flyktning i Norge, er det fortsatt et vilkår at asylsøkeren fyller vilkårene for asyl etter utlendingsloven.

I forbindelse med masseflukten fra krigen i Bosnia-Hercegovina ble den ordinære asylsaksbehandlingen ansett for lite egnet. En individuell asylvurdering var vanskelig på grunn av den uoversiktlige og uforutsigbare krigssituasjonen. En slik vurdering var også unødig ressurs- og tidkrevende på grunn av det store og raskt økende antall mennesker på flukt. Personer fra Bosnia-Hercegovina ble gitt midlertidig beskyttelse etter en gruppevurdering (kollektiv beskyttelse), og asylsøknadene ble lagt i bero.

I juni 1995 vedtok Stortinget en lov om midlertidig oppholds- og arbeidstillatelse til personer fra Bosnia-Hercegovina. Loven gir hjemmel for å gi personer fra Bosnia-Hercegovina oppholds- eller arbeidstillatelse i Norge og til å stille asylsøknadene deres i bero i inntil tre år. Justisdepartementet forbereder nå et forslag til en ny generell bestemmelse om midlertidig beskyttelse på kollektivt grunnlag i utlendingsloven.

I stortingsmeldingen om flyktningpolitikken som ble lagt fram i desember 1994, foreslo regjeringen å innføre kollektiv beskyttelse som et nytt generelt virkemiddel i flyktningpolitikken, i tråd med den praksis som har vært ført overfor bosniere etter at regjeringen besluttet at denne gruppen skulle gis midlertidig beskyttelse på kollektivt grunnlag. Da Stortinget behandlet meldingen i vårsesjonen 1995, gav flertallet sin tilslutning til

regjeringens forslag. Det er i situasjoner med masseflukt fra et land der forholdene er slik at krigshandlinger og massiv voldsbruk utgjør en trussel mot alle innbyggerne eller mot bestemte grupper, at midlertidig beskyttelse på kollektivt grunnlag kan være aktuelt. Tanken bak ordningen er at mennesker på flukt skal sikres beskyttelse i eksillandet så lenge situasjonen i hjemlandet tilsier det. Når situasjonen i hjemlandet forandres slik at beskyttelsesbehovet ikke lenger er til stede, og når forholdene ligger til rette for at tilbakevendning kan skje, forutsettes flyktingene å reise hjem.

Siden ordningen ble innført har ca. 12.000 bosniske flyktinger fått midlertidig beskyttelse i Norge. Dersom forholdene i Bosnia-Herce-

Ines
Kucukovic,
Bosnia.
Etablert
med
familie i
leilighet
på
Mysen.

govina endrer seg slik at norske myndigheter mener tilbakevendning er forsvarlig, vil den midlertidige beskyttelsen bli opphevet, og oppholds- og arbeidstillatelsene vil ikke bli fornyet. Det vil være viktig for norske myndigheters beslutning hvordan FNs Høykommissær for flyktinger (UNHCR) vurderer forholdene. Bosniere som har hatt midlertidig oppholds- eller arbeidstillatelse i til sammen fire år, vil kunne søke varig opphold i landet (bosettingstillatelse). Generelt gjelder at enhver har rett til å få vurdert sin asylsøknad og/eller søknad om oppholds- eller arbeidstillatelse etter de vanlige reglene i utlendingsloven. Alle bosniere som ikke fyller vilkårene for asyl eller oppholds- og arbeidstillatelse på individuelt grunnlag, forventes å reise tilbake til hjemlandet. (Se også omtale av tilbakevendings tiltak på s. 23 og s. 24.)

OVERFØRINGSFLYKTINGER

Overføringsflyktinger kommer til Norge som del av en kvoteordning. Hvert år bevilger Stortinget midler for mottak av et antall overføringsflyktinger som hovedsaklig tas ut i samar-

Hvem utøver myndighet etter utlendingsloven?

Ifølge utlendingsloven § 5 skal Stortinget godkjenne hovedprinsippene for regulering av innvandringen.

Kongen, det vil si Regjeringen, har kompetanse til å gi forskrift om regulering av innvandringen samt å gi utfyllende retningslinjer om håndhevelsen av utlendingsloven. Denne kompetansen er delegert til Justisdepartementet, som har det overordnede ansvar for gjennomføringen av loven. Justisdepartementet er klageinstans for vedtak truffet av Utlendingsdirektoratet.

Utlendingsdirektoratet og Justisdepartementet har ansvaret for å håndheve loven. Direktoratet er gitt kompetanse til å treffe enkeltvedtak i medhold av loven, først og fremst i førsteinstans, men også som klageinstans når det gjelder vedtak truffet av politiet og ved utenriksstasjonene.

Utlendingsdirektoratet skal sørge for en ensartet praktisering av reglene.

Politiet treffer også vedtak i enkelte sakstyper og forbereder saker som skal avgjøres av Utlendingsdirektoratet. Etter utlendingsloven er politiet pålagt en rekke kontrolloppgaver.

Utenriksstasjonene kan også utøve myndighet etter utlendingsloven. De mottar blant annet søknader om visum, oppholds- og arbeidstillatelse og kan i noen tilfelle avgjøre visumsøknader.

beid med UNHCR. Sammensetningen av kvoten fastsettes av regjeringen. En del av flyktningene tas ut ved kommisjonsreiser. For øvrig tas flyktningene ut på bakgrunn av skriftlig henvendelse fra UNHCR.

For treårsperioden 1995-97 omfatter kvoten 3.000 personer. Etter planen skal det tas imot 1.000 personer pr. år, men dersom det er behov for et høyt uttak i ett av de tre årene, kan plassene brukes fleksibelt slik at man foretar en tilsvarende reduksjon i ett av de øvrige årene. I tillegg til denne kvoten ble det i 1995 vedtatt å opprette en tilleggskvotepå 500 plasser til personer fra det tidligere Jugoslavia.

For 1995 vedtok regjeringen at de 1.000 plassene skulle disponeres til 150 irakiske flyktninger, 100 iranske flyktninger og en samlekvote på 750 flyktninger av ulike nasjonaliteter.

Samlekvoten (750 personer) skulle blant annet omfatte hastesaker, ca. 20 plasser til syke og funksjonshemmede og ca. 5 plasser til vanskeligstilte kvinner. Siste halvår 1995 vedtok regjeringen en tilleggskvotepå 500 personer fra det tidligere Jugoslavia. Ved utgangen av 1995 hadde det ankommet til sammen 1.591 overføringsflyktninger. 1.261 av disse var flyktninger fra det tidligere Jugoslavia, og 330 var irakere, iranere og andre nasjonaliteter.

KOMMISJONSREISER

UDI gjennomførte i 1995 to kommisjonsreiser for uttak av overføringsflyktninger. Den første gikk til Saudi-Arabia. I tillegg til deltakere fra UDI deltok også en psykiater tilknyttet psykososialt senter for flyktninger. Hensikten var å kartlegge flyktningenes psykiske tilstand med tanke på behandlingstilbud i Norge. Etter intervjuene i

flyktingleiren ble det tatt ut 150 irakiske flyktinger.

Den andre kommisjonsreisen gikk til det tidligere Jugoslavia. Uttakskommisjonen tok ut 290 flyktinger fra leire i Kroatia.

GENERELL UTLENDINGSKONTROLL

Formålet med generell utlendingskontroll er å hindre ulovlig innvandring, redusere bruken av falsk identitet og nasjonalitet og forebygge ankomst av asylsøkere med åpenbart grunnløse søknader. Gjennom kontrollarbeidet ønsker UDI også å oppnå bedre kvalitet i behandlingen av enkeltsakene. I 1995 har UDI utarbeidet retningslinjer for håndteringen av saker der det oppdages at søkeren har gitt uriktige opplysninger om identitet, nasjonalitet og annen bakgrunn. Dersom disse opplysningene har vært avgjørende for at tillatelsen ble gitt, kan det være aktuelt å trekke tillatelsen tilbake samt å utvise. Basert på ønske om en bedre systematisering og oppfølging av åpenbare grunnløse asylsøknader, har UDI i 1995 utviklet et nytt informasjons- og statistikkregister over asylsøkere. Registeret er ennå ikke satt i drift. I tillegg har arbeid med utvikling av internasjonalt praktisk samarbeid og økt innsats i utvalgte grupper av enkeltsaker vært prioritert.

GENERELT JURIDISK ARBEID

UDI har som mål å fremme likebehandling og lik praksis gjennom gode retningslinjer og regler. I tillegg til å sikre rettsikkerheten i avgjørelsen av enkeltsaker, innebærer dette at sakene blir behandlet etter faste rutiner. Denne grundigheten i saksbehandlingen sikrer rettsikkerheten, samtidig som den fører til at saksbehandlingen i en del tilfelle kan ta tid.

UDI blir av og til utsatt for press fra ressurssterke utenforstående grupper for å fravike ordinære saksbehandlingsrutiner. Med mindre spesielle hensyn i en sak tilsier en hurtigere behandling, anser UDI det for å stride mot god forvaltningspraksis å gi prioritet til tilfeldige enkeltsaker. På den annen side har man forståelse for at saksbehandlingstiden kan oppfattes som lang på enkelte områder. Det er et fortløpende mål å redusere saksbehandlingstiden i enkeltsaker. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden er i 1995 redusert for samtlige sakstyper i forhold til foregående år.

UDI gir opplæring og veiledning til politi og utenriksstjenesten for å sette disse best mulig i stand til å gi korrekt veiledning og treffe riktige vedtak.

INTERNASJONALT ARBEID

UDI ser det som en vesentlig oppgave å utveksle informasjon med utlendingsforvaltningen i andre land, blant annet med tanke på samordning av regler og praksis. Videre anses det av stor betydning å holde seg orientert om utviklingen i internasjonal flyktingpolitikk. UDI deltar i nordisk samarbeid og i internasjonale fora, blant annet i regi av UNHCR og Europarådet.

Michael Baiden, Ghana. Kriminologistudent og fungerende nestleder i International Student Union, Oslo.

Informasjon til søkere

Informasjon til søkere bidrar til en mer effektiv og hensynsfull saksbehandling. UDI lager informasjonsmaterieell som blant annet forteller hvem som kan søke om familiegjening og hvordan man søker visum til Norge, og som gir opplysninger om oppholds- og arbeidstillatelse og statsborgerskap.

I 1995 ble brosjyren «Oppholdstillatelse for utdanning i Norge» laget. I tillegg til generell informasjon gir brosjyren retningslinjer for studenter når det gjelder førstegangstillatelse, fornyelse, adgang til å ta arbeid samt adgang til familiegjening.

Brosjyren finnes på norsk, engelsk, fransk og spansk. Den er distribuert til utenriksstasjonene gjennom Utenriksdepartementet og til universitet og høyskoler gjennom Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets informasjonsbulletin. Politietaten er tilsvarende informert gjennom politiets eget nyhetsbrev. Brosjyren fås ved henvendelse til UDIs distribusjon.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i UDI i 1994 og 1995 (1. instans saker)

SAKSTYPE	1994	1995
Visum	4 uker	4 uker
Oppholdstillatelse	13 uker	10 uker
Arbeidstillatelse	6 uker	5 uker
Statsborgerskap	18 uker	16 uker
Asyl	12 uker	11 uker

Kilde: Fremkon - FL032

De viktigste sakstypene i 1994 og 1995 fordelte seg slik:

SAKSTYPE	1994	1995	ENDRING I %
Oppholds- og arbeidstillatelse	45.248	45.624	+ 1 %
Visum	18.113	19.851	+ 10 %
Asyl, 1. instans	2.738	2.012	- 27 %
Statsborgerskap	8.626	15.175	+ 76 %
Overføringsflyktninger	522	762	+ 46 %
Andre og generelle saker	18.811	15.389	- 18 %
Totalt	94.058	98.813	+ 5 %

Ankomst asylsøkere, de ti største nasjonsgruppene, 1995

Somalia	189
Iran	163
Rest-Jugoslavia	142
Bosnia-Hercegovina	106
Irak	99
Sri Lanka	90
Russland	69
Statsløse	59
Algerie	43
Tyrkia	35

HOVEDMÅL 2

Drift av mottak med tilstrekkelig kapasitet og nøkternt, men tilfredsstillende tilbud

Dette hovedmålet innebærer blant annet at antall mottaksplasser skal tilpasses til behovet. Mottak skal etableres og drives innenfor en nøktern kostnadsramme. De fleste mottakene er basert på selvhushold, det vil si at asylsøkerne og flyktingene selv står for innkjøp og tilbereding av mat. De øvrige mottakene har felleshushold der beboerne serveres måltider i kantine eller spiserom.

Familien Hassan fra Somalia. Tanum statlig mottak for asylsøkere.

I 1995 har antall mottaksplasser blitt redusert fra 4.880 ved årets begynnelse til 1.842 fordelt på 24 mottak ved utgangen av året. Utlendingsdirektoratet knytter til seg kommuner, organisasjoner og privatpersoner som driver de statlige mottakene.

BEBOERMEDVIRKNING

I 1995 har UDI arbeidet med økt fokus på bebo-

ermedvirkning i mottak, og det er blant annet gjennomført forsøk med økt beboermedvirkning. Dette innebærer at beboerne skal delta mer i planleggingen og driften av mottak. Tidligere har de mottaksansatte som oftest stått for planleggingsarbeidet, mens beboerne har vært deltakere. Graden av dette har naturlig nok variert fra mottak til mottak. Enkelte har vært meget bevisste på stor grad av beboermedvirkning, mens andre har vektlagt dette i mindre grad.

ENSLIGE MINDREÅRIGE

Også i 1995 var det nedgang i ankomster av enslige mindreårige. Totalt kom det 81 enslige mindreårige Norge i 1995. Ved utgangen av året var det 42 enslige mindreårige i mottak som var under 18 år, mens 27 hadde fylt 18 i mottaksperioden. De fleste er i aldersgruppen 16 - 18 år. De yngste (under 7 år) kommer oftest sammen med en følgeperson som kan være en slektning eller en annen voksen person.

De fleste enslige mindreårige kom fra Somalia og fra det tidligere Jugoslavia. I tillegg mottok Norge en enslig mindreårig overføringsflyktning.

UDI arrangerte høsten 1995 en konferanse for mottaksansatte og kommuner som hadde enslige

mindreårige i mottak. Temaene var enslige mindreårige i mottak og bosetting av dem.

BARN I MOTTAK

I utgangen av 1995 var det 341 barn i mottak mot 3.561 pr. 31.12.94. Barn i mottak utgjorde 31 % av antall beboere i statlige mottak. Størst var aldersgruppen 7-15 år med 157 barn.

De psykososiale teamene fikk økte ressurser i 1995, og de har derfor utvidet sine tilbud til flyktning- og asylsøkerbarn.

Senter for Krisepsykologi i Bergen har gjennomført en kartlegging av flyktningbarns psykiske helse. Kartleggingen skal munne ut i en rapport som kan nyttes av det ordinære helseapparatet. Det foreligger en delrapport.

Universitetet i Bergens prosjekt om barn i mottak som ble påbegynt i 1994, ble videreført i 1995 og skal avsluttes i 1997. Delrapporten «Hvis jeg hadde vært en fugl» som beskriver situasjonen for asylsøker- og flyktningbarn i statlig mottak, forelå våren 1995.

Samme informasjon i mottak og kommuner

UDI vil sikre lik informasjon til alle grupper flyktninger, slik at også de som er kommet direkte til en kommune - overføringsflyktninger, familiegjenforente og innvandrere - får samme informasjon som de som har vært i statlige mottak. Felles informasjonsmaterieil og informasjonsmetodikk vil styrke samarbeid og nettverksbygging mellom mottak og kommunene.

UDIs informasjonsprogram i statlige mottak gir asylsøkere og flyktninger informasjon noen timer i uken om blant annet regler på mottaket, premissene for oppholdet med vekt på tilbakevendingsperspektivet, informasjon om det norske samfunn - fra lokale forhold på stedet til norsk kultur og levemåte. Både skriftlig og visuelt informasjonsmaterieil er viktige verktøy for de mottaksansattes informasjonsarbeid. Det er UDI som har ansvar for å lage dette.

I 1995 har UDI arbeidet med å bedre både produksjon og distribusjon av materieil. Distribusjonen av informasjonsmaterieil er utvidet til også å omfatte institusjoner med norskopplæring for fremmedspråklige rundt omkring i kommunene. For å heve kompetansen til informasjonsmedarbeiderne arrangerer UDI kurs i informasjonsmetodikk både for mottakspersonell, lærere i norskopplæringen og kommuneansatte.

Styringspermer for statlige mottak for asylsøkere

UDI utarbeidet i 1995 styringspermer for statlig mottak for asylsøkere. Her er viktige regler og rundskriv samlet og systematisert. Målet er at permene skal være tilgjengelig for alle mottaksansatte slik at de med letthet kan finne ut hvilke regler og rutiner som gjelder. Det er i alt fem permer fordelt på hovedtemaene generell informasjon, administrasjon, økonomi, program i mottak og sektorsvar.

Kapasitet og belegg i statlig mottak 1995

	1. KVARTAL	2. KVARTAL	3. KVARTAL	4. KVARTAL
Kapasitet	4.138	3.256	2.114	1.842
Belegg	3.193	2.586	1.871	1.495

Kapasitet er det totale antall plasser i mottakssystemet, mens belegg er det totale antall personer i mottakssystemet. Tallene gjelder den mandagen som ligger nærmest kvartalsskiftet.

Målsettingen om rask og god bosetting innebærer at overføringsflyktninger og asylsøkere som får oppholdstillatelse på kollektivt grunnlag, skal bosettes så raskt som mulig. Bosettingen skal også gi muligheter for utvikling og gode levekår. I tillegg skal den, for de som har midlertidig oppholdstillatelse, gi et best mulig grunnlag for tilbakevending og etablering i hjemlandet igjen hvis forholdene der tilsier det.

BOSETTING I 1995

I 1994 ble alle landets kommuner anmodet om å bosette flyktninger på grunn av det store bosettingsbehovet. I 1995 var bosettingsbehovet mer enn halvert fordi ankomstene av asylsøkere var redusert betraktelig. Det var derfor ikke behov for like mange bosettingskommuner som året før. UDI ønsket i 1995 å dreie bosettingen fra storbyene til mindre kommuner i distriktene for å begrense den høye konsentrasjonen av flyktninger og innvandrere i og rundt de store byene. Det er et mål å styrke flyktninggrupper i kommuner som tok imot flyktninger for første gang i 1994. I alt deltok 255 kommuner i bosettingsarbeidet i 1995. Til sammen ble det bosatt 4.441 personer. I tillegg tok kommunene imot 1.045 personer som kom på familiegjennforeningsgrunnlag, slik at det samlede antall bosatte i 1995 ble 5.486 personer¹. De to største nasjonalgruppene som ble bosatt, var personer fra Bosnia-Hercegovina og fra det øvrige tidligere Jugoslavia. I 1995 ble det også bosatt 99 enslige mindreårige.

En av de store utfordringene kommunene stod overfor i 1995, var å skaffe boliger til flyktningene. Bosettingen gikk noe sent i en perioden. Dette skyldtes både at det var mangel på boliger og at Husbankens midler til boligstøtte ble brukt opp tidlig på året.

(¹Antall bosatte gjelder pr. 18.01.96. Etterregistrering av familiegjennforente gjør at dette tallet kan bli noe høyere.)

HOVEDMÅL 3

Reell likestilling og gode forhold mellom nordmenn og innvandrere

Dette hovedmålet favner om bosetting, likestillingsoppgaver, informasjonsarbeid og tiltak for å fremme gode forhold mellom innvandrere og nordmenn. Arbeid med tilbakevending av flyktninger hører også til dette hovedmålet. Tilbakevendingsprosjekter i forhold til bosniske flyktninger har vært vektlagt i 1995. Det har også vært en økt satsing på likestillingsarbeidet.

De seks største nasjonalgruppene bosatt i 1995 (ekskl. familiegjennforening)

Bosnia-Hercegovina	1.903
Tidligere Jugoslavia	1.580
Irak	251
Somalia	205
Iran	169
Sri Lanka	95

EVALUERING AV BOSETTINGEN AV FLYKTNINGER I 1994

På grunn av den store tilstrømmingen av flyktninger fra Bosnia-Hercegovina var 1994 det store

Hadsel kommune – kommunen som tok utfordringen

Hadsel kommune i Nordland fylke har i underkant av 9.000 innbyggere. Bankplassen statlig mottak for asylsøkere ligger i Hadsel kommune, og kommunen har bosatt flyktninger i flere år.

I forbindelse med at Norge skulle ta imot en ekstra kvote på 500 overføringsflyktninger fra Bosnia-Hercegovina, var det et ønske fra norske myndigheter og UNHCR at disse flyktingene skulle komme til Norge så raskt som mulig. 28. september landet det første flyet på Gardermoen, og 120 bosniere ble innkvartert på Tanum transittmottak. UDI måtte i løpet av seks dager finne kommune- eller mottaksplasser til flyktingene. Regionkontor Nord arbeidet med å finne en løsning for 97 av disse flyktingene. Bankplassen statlig mottak for asylsøkere pekte seg ut som det beste og mest realistiske alternativet. Tilretteleggingen av flyktningsmottaket skjedde raskt, og en uke senere var alle flyktingene innkvartert. En uke etter ankomst til det statlige mottaket hadde Hadsel kommune organisert grunnskoleundervisning for 26 bosnisk barn i skolepliktig alder. En drøy måned senere var helsesjekk for samtlige personer gjennomført av kommunehelsetjenesten i samarbeid med sykehuset på Stokmarknes, og norskundervisning for de voksne var satt i gang.

I november hadde Regionkontor Nord møte med ordføreren og rådmannen i Hadsel kommune for å diskutere muligheten for å bosette alle eller en del av de 97 bosnierne. Kommunen var ikke snauere enn at de sa ja til å bosette hele gruppen, og innen utgangen av året var alle formelt bosatt i kommunen.

Utlendingsdirektoratet er imponert over det arbeidet kommunen har gjort på den korte tiden flyktingene har vært i kommunen. Dette eksempelet fra Region Nord viser at mottak og bosetting av flyktninger i Norge hviler på fleksible kommuner, fleksible mottak og en uredde førstelinjetjeneste.

bosettingsåret. Utfordringene forbundet med å bosette 12.000 personer og strategiene som ble valgt for å oppnå dette, skilte seg fra tidligere års bosetting. Det ble derfor tidlig besluttet at en eva-

luering av bosettingsarbeidet skulle gjennomføres. Forarbeidet til evalueringen ble gjort i løpet av 1995 mens selve evalueringen skal foregå i 1996. 75 kommuner vil bli forespurt om å delta i undersøkelsen. 25 av disse kommuner bosatte flyktninger for første gang i 1994. Evalueringen skal blant annet ta for seg effekter av at alle landets kommuner ble invitert til å delta i bosettingsarbeidet. Den skal også se på mulige virkninger av at bosettingen skulle gå så raskt som mulig. Resultatet skal kunne brukes som et grunnlag for å vurdere fremtidige bosettingsstrategier.

STYRKING AV LIKESTILLINGSARBEIDET I UDI

Færre ankomster av asylsøkere og relativt sett mindre bosetting i 1995 har gitt UDI anledning til å øke satsingen på de viktige likestillingsoppgavene.

Nye forskningsresultater viser at det er en dårligere levekårsutvikling for innvandrerbefolkningen enn for den øvrige befolkningen. I storbyene, og spesielt i Oslo, har man sett at sosiale skiller sammenfaller med etnisitet. Dette gir seg blant annet utslag i økende grad av segregering på boligmarkedet, vanskeligheter med å få fotfeste på arbeidsmarkedet og generelt mindre deltakelse på ulike samfunnsarenaer enn innvandrernes andel av befolkningen skulle tilsi. Mange mener at det har blitt vanskeligere å være innvandrere i Norge de ti siste årene. Fremmedfiendtlighet skaper vanskeligheter for bosettingsarbeidet, og den forringer livskvaliteten til den som rammes.

Dette reiser spørsmålet om forholdet mellom minoriteter og majoritetssamfunnet generelt, og om hvordan samfunnet ønsker å håndtere det nye mangfoldet i livsstiler, levekår og verdivalg. Det stiller det norske samfunnet på prøve når det gjelder å utforme institusjoner som i utgangspunktet

skal ivareta hele befolkningens interesser og behov.

Blant annet på bakgrunn av den bekymringsfulle utviklingen er det nedlagt et vesentlig arbeid med å utforme UDIs strategier for en økt satsing på likestillingsfeltet. Regionkontorene har fått anledning til å jobbe mer konkret med disse oppgavene, fordi mottaks- og bosettingsarbeidet krever mindre ressurser enn før.

Som et ledd i likestillings-satsingen var temaet på årets nordiske integrasjonsseminar, der Norge var vertsland, «Likestilling for innvandrere i Norden – er vi på rett vei?» UDI har også vært deltaker i en arbeidsgruppe under Kontaktutvalget mellom innvandrere og norske myndigheter (KIM), som har utarbeidet en innstilling om en ny minoritets- og majoritetspolitikk i Norge. (Innstillingen blir levert fra KIM første kvartal 1996.)

UDI representerer også Norge i en ekspertgruppe i Europarådet hvor målet er å utveksle erfaringer mellom landene i praktisk likestillingsarbeid for innvandrere. Flere norske prosjekter har blitt presentert.

UDIs regionkontorer har i flere år ført en løpende dialog med bosettingskommunene ved regelmessige kommunebesøk. Det vil være en naturlig oppgave for UDI å følge opp kommunenes arbeid også etter bosetting som ledd i en bedre statlig styring og gjennomføring av statens innvandringspolitikk. Å sikre gode forhold i tillegg til fravær av rasisme og fremmedfiendtlighet blir en del av dette arbeidet.

UTDANNING, KVALIFISERING OG ARBEID

Den registrerte arbeidsløsheten blant innvandrere steg fra 13,2 prosent i august 1994 til 13,7 prosent i august 1995. I samme periode falt ledigheten i befolkningen samlet fra 5,6 til 5,2 prosent. Innvandrere fra den tredje verden har fire ganger så høy ledighet som norskfødte og innvandrere fra Vesten. (Kilde: SSB 1995.)

UDIs samordningsrolle innebærer samarbeid med sektormyndigheter og organisasjoner med sikte på å bedre innvandreres tilgang til arbeidsmarkedet. I 1995 har UDI hatt jevnlig møter med Arbeidsdirektoratet. UDI har også samarbeidet med partene i arbeidslivet, blant annet gjennom Kontaktforum mellom myndighetene og arbeidslivets parter.

UDIs seks regionkontorer utarbeidet i 1995 handlingsplaner for utdanning, kvalifisering og arbeid. De har også tatt initiativ til møter og seminarer med representanter for fylkesmyndighe-

tene, for eksempel fylkesarbeidskontorene og de statlige utdanningskontorene, NHO og LO.

HANDLINGSPLAN FOR BEDRE BRUK AV INNVANDRERNES KOMPETANSE

Handlingsplanen har vært i bruk siden den ble godkjent av Regjeringen i 1993.

UDI har deltatt i oppfølgingsgruppen for planen som ledes av Kommunal- og arbeidsdepartementet, sammen med arbeidsmarkeds-, utdannings- og næringsmyndigheter. Rekruttering av innvandrere i arbeidslivet og godkjenningsordninger for utdanning fra hjemlandet er fremdeles områder i planen hvor det er behov for satsing.

Mehdi Azizi, Iran. Driver Azizi Skredder-service på Metro Senter, Lorenskog.

Utdanning

Feltet «Utdanning for innvandrere» sto sentralt i 1995. UDI deltok i et bredt sammensatt utvalg og arbeidet endte med NOU 1995:12 «Opplæring i et flerkulturelt Norge». Utvalget skulle foreslå forbedringstiltak for innvandrere i utdanningssystemet fra barnehage til universitet, særlig innenfor norskopplæringen. Utvalget skulle også ta stilling i spørsmålet om morsmålsopplæring. Da arbeidet var ferdig, ble det besluttet at rapporten skulle utgis som NOU fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

Utredningen er enestående i sitt slag som den første helhetlige gjennomgangen av utdanningssystemet. Utvalget gjennomgår og tolker hovedlinjer i innvandringspolitikken. Det foreslår blant annet lovfestet rett til morsmålsopplæring i grunnskolen, innføring av rett til nivåbasert norskopplæring for voksne, didaktiske håndbøker på alle nivåer, flere lærere med innvandrerbakgrunn og lovfestet rett til videregående opplæring for 16-19-årige asylsøkere o.a.

I en pressemelding i desember 1995 tok UDI til orde for at det offentlige bør få et aktivt og bevisst forhold til rekruttering av innvandrere og at det i

etatens personalplaner bør settes konkrete mål for rekruttering av innvandrere. I UDI er det tilsett mellom 20 og 30 personer med innvandrerbakgrunn, og det er ønskelig å øke denne andelen.

INTEGRERINGSTILSKUDD

Kommunene mottar et rammetilskudd, integreringstilskuddet, ved bosetting av flyktninger. Integreringstilskuddet utbetales i bosettingsåret og de fire påfølgende år. I 1995 var tilskuddet på 65.000 for første og annet år, og 50.000 kroner for de siste tre årene, til sammen 280.000 kroner for hele perioden. For personer over 60 år og for funksjonshemmede utbetales det et tillegg til integreringstilskuddet.

Fakhra Salimi, Norge-Pakistan. Leder for MIRA-Senteret, Ressurs-senter for innvandrere og flyktningkvinner.

Veiledning i forebygging av diskriminering og rasisme

Utlendingsdirektoratet videreformidler kunnskaper og erfaringer fra «Brumunddal-prosjektet.» Direktoratet skal således gi råd og veilede kommuner og andre, både når det gjelder å mestre akutte situasjoner og å forebygge diskriminering og rasisme.

UDI har i 1995 tatt initiativet til opprettelsen av et veiledningsteam som består av ressurspersoner med både forskerkompetanse og erfaringer fra praktisk konfliktløsning og forebyggende arbeid. Dette er personer som vil kunne hjelpe kommuner og andre til å drøfte tiltak på grunnlag av en analyse av en vanskelig situasjon. UDI vil spre informasjon om veiledningsteamet til kommuner og andre aktuelle instanser i 1996.

For 1995 ble det utbetalt ca. 1.865 millioner kroner i tilskudd til kommunenes mottak av flyktninger og personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag. Av dette var vel 100 millioner kroner tilskudd til eldre og funksjonshemmede.

TILSKUDD TIL

FORSØKS- OG UTVIKLINGSTILTAK

I 1995 fordelte UDI sentralt tilskudd på ca. 2,5 millioner kroner til prosjekter og til forsøks- og utviklingstiltak. UDI mottok 200 søknader på til sammen 40 millioner kroner. Hensikten med ordningen er å prøve ut nye metoder i innvandrerearbeidet og fremme ny kunnskap som gir bedre grunnlag for utforming av innvandringspolitikken. Prosjekter og tiltak som ble gitt støtte i 1995, spenner over alle UDIs innsatsområder: arbeid, kvalifisering og utdanning, rasisme og etnisk diskriminering, samt barn og unge.

TILSKUDD TIL INNVANDRERTILTAK

Også i 1995 ble det fordelt midler over tre forskjellige tilskuddsordninger til innvandrertiltak. Det ble fordelt om lag 23 millioner kroner gjennom disse ordningene i 1995.

- Til kommunenes arbeid med innvandrere ble det fordelt tilskudd på ca. 11,8 millioner kroner. Ordningen skal bidra til å tilrettelegge nødvendige likestillingstiltak som faller utenfor det ordinære kommunale tjenestetilbudet. Kommunene benytter tilskuddsordningen blant annet til tiltak med sikte på økt samhandling mellom innvandrere og nordmenn, ulike former for kulturaktiviteter og tiltak knyttet til statlige satsingsområder. Ordningen administreres av UDIs regionkontorer.

- Om lag 4,5 millioner kroner ble tildelt landsdekkende innvandrersorganisasjoner og organisasjoner som arbeider for asylsøkeres, flyktningers og innvandreres rettigheter i 1995. Antirasistisk Senter fikk 2 millioner kroner i støtte til sin virksomhet, og Norsk Organisasjon for Asylsøkere, NOAS, fikk 1,25 millioner kroner. I tillegg ble det fordelt ca. 1,25 millioner kroner til andre organisasjoner. Målet med ordningen er å styrke innvandrernes organisasjonsarbeid på landsbasis. Arbeidet med denne tilskuddsordningen gir UDI gode muligheter til kontakt og dialog for å få bedre kunnskap om hva man er opptatt av i ulike innvandrermiljøer. Ordningen administreres av UDI sentralt.

- Til lokale innvandrersorganisasjoner og innvandrerstyrte aktiviteter ble det i 1995 fordelt tilskudd på til sammen ca. 6,8 millioner kroner. Hensikten med ordningen er å bidra til å styrke innvandrernes muligheter til likeverdig deltakelse i lokalsamfunnet. Ordningen bidrar til at det finnes et relativt mangfoldig lokalt organisasjonsliv blant innvandrere som kan være utgangspunkt for bredere samfunnsdeltakelse fra innvandrernes side. Ordningen administreres av kommuner og fylkeskommuner.

TILBAKEVENDING

Også i 1995 har arbeidet med tilbakevending dreid seg mest om bosniske flyktninger. Erfaringer viser at en god integrering i mottakerlandet som regel også styrker flyktningenes evne til å bli integrert igjen i hjemlandet. Det er derfor lagt opp til at bosnierne skal leve et mest mulig aktivt og normalt liv i Norge og ha ordinære rettigheter og plikter.

Direktoratets arbeid med tilbakevending har vektlagt følgende områder: utvikling, utforming og klargjøring av politikk og strategier for tilbakevending i samarbeid med Kommunal- og arbeidsdepartementet, administrering av tilskuddsordningen for tilbakevendingstiltak og administrering av programmet for frivillig tilbakevending for flyktninger.

I tillegg fortsatte UDI med den omfattende informasjons- og opplæringsvirksomheten rettet mot flyktninger, kommuner og andre offentlig ansatte som ble påbegynt allerede i 1994. Økt fokusering på tilbakevending får konsekvenser for det praktiske flyktningsarbeidet og stiller større krav til dem som arbeider med flyktninger. Dette innebærer blant annet at det er svært viktig å holde seg orientert om utviklingen i de landene flyktningene kommer fra. Oversikten over de enkelte flyktningenes kompetanse og yrkesbakgrunn kan dessuten være avgjørende for målrettede tilbakevendingstiltak. Tilbakevendingsarbeidet krever i praksis at flyktningsmedarbeidere er bevisste på at tilbakevending kan bli et reelt alternativ til permanent opphold i Norge. Flyktningene må derfor få oppdatert og pålitelig informasjon om den gjeldende politikken og ordningene til enhver tid. Det er også en forutsetning at de får veiledning og rådgivning forut for en eventuell tilbakevending.

TILBAKEVENDINGSTILTAK

Allerede i statsbudsjettet for 1994 ble det øremerket midler til tilbakevending. Bevilgningen ble betydelig styrket i 1995 og opprettholdes omtrent på samme nivå også i 1996. Midlene skal brukes både til individuell støtte ved tilbakevending og som tilskudd til særskilte tilbakevendingstiltak.

Hensikten med tilskuddsordningen er å stimulere til utvikling og utprøving av tiltak som har som mål å forberede flyktninger på en eventuell tilbakevending til hjemlandet. Dette arbeidet har fortsatt karakter av et nybrottsarbeid, og det er derfor en forutsetning at alle prosjekter ivaretar behovet for erfaringsutveksling og kunnskapsoverføring. Prosjektene under tilskuddsordningen skal gi alle som deltar i flyktningsarbeid kunnskaper som er nødvendige for å integrere tilbakevendingstiltak i det generelle arbeidet med flyktninger. Det er

også et mål at arbeidet skal baseres på ordinær finansiering.

Blant de første prosjektene som har fått støtte, er prosjekter som gjennomføres av store norske humanitære organisasjoner. Mot slutten av året var det rundt 40 ulike tilbakevendingsprosjekter i gang over hele landet. De prioriterte områdene informasjon, barn og unge, demokratibyggning og forsoning, kvalifisering for retur og tiltak på kommuneplan var representert blant prosjektene.

FRIVILLIG TILBAKEVENDING

(REPATRIERING)

UDI videreførte i 1995 regjeringens program for frivillig tilbakevending for flyktninger. Program-

Hovedpunkter i den nye flyktningspolitikken som beskrevet i Stortingsmelding nr. 17 (1994/95):

- Økt satsing på å forebygge flukt, blant annet gjennom støtte til demokratiseringstiltak, menneskerettighetsovervåking og målrettet utviklingshjelp.
- Praktisering av et «nærhetsprinsipp» som innebærer at flyktninger får hjelp og beskyttelse så nært sitt hjem som mulig.
- Innføring av kollektiv beskyttelse som et nytt instrument i massefluktsituasjoner.
- Tilbakevending som den generelt beste løsningen på enhver flyktningsituasjon og som bidrag til normalisering og gjenoppbygging av hjemlandet.

met skal legge forholdene til rette for at personer med asyl, oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og personer med kollektiv beskyttelse skal kunne etablere seg i hjemlandet igjen på frivillig grunnlag.

Totalt reiste 195 personer tilbake til hjemlandet i løpet av 1995 med støtte fra norske myndigheter. De to største gruppene var bosniere (140 personer) og chilenerne (44 personer). De andre personene reiste til Namibia, Etiopia, El Salvador, Vietnam, Iran og Irak.

Det har vært en klar økning av tilbakevending av bosniere siste kvartal 1995. Det har også vært en økning i antall henvendelser fra bosniere med spørsmål om program for frivillig tilbakevending.

FRIVILLIG RETUR AV HELSEPERSONELL (HEBO-PROSJEKTET)

Etter en henvendelse fra bosniske myndigheter gikk regjeringene i Sverige, Danmark og Norge

sammen om dette pilotprosjektet som skal avhjelpe den prekære situasjonen i helsesektoren i Bosnia-Hercegovina. Fem bosniere med helsefaglig bakgrunn reiste fra Norge i løpet av 1995. Norsk Folkehjelp, Flyktningerådet og UDI er ansvarlig for gjennomføringen. I Norge er det ca. 100 bosniere med helsefaglig bakgrunn. Alle typer helsearbeidere er av interesse for bosniske myndigheter som for eksempel tannleger, radiografer, fysiokjemikere, fysioterapeuter, leger, sykepleiere og hjelpepleiere. Prosjektet videreføres i 1996.

I MEDIENES FOKUS

I mars 1995 ble UDIs mediestrategi satt ut i livet, og UDIs mediearbeid ble fra da av lagt opp i tråd med den. Dette innebærer blant annet at det er en

mellom UDIs direktør og redaksjonene i NTB og Aftenposten, et kurs for journalister ved Institutt for journalistikk og to stipend gjennom studiepermisjonsordningen for journalister.

I forkant og rundt kommunevalget var det en medieoppmerksomhet rundt innvandrerspørsmål og temaet «fremmedfrykt» som en sjelden har sett tidligere her i landet. Dette førte til at temaet «Medias dekning av innvandrerspørsmål» ble drøftet på flere seminarer, blant annet på erfaringskonferansen for Brumunddal. UDI støtter prosjektet «Innvandrere, fremmedfrykt og norske medier» som vil bli gjennomført i 1996, og som blant annet omfatter en undersøkelse av medias dekning av innvandrere, flyktninger, fremmedfrykt og rasisme, og et seminar i samarbeid med Norsk Journalistlag om samme tema.

KOMMUNE- OG FYLKESTINGVALGET 1995

UDI hadde store informasjonsoppgaver i forbindelse med kommune- og fylkestingvalget i 1991. Arbeidet ble videreført for lokalvalget 1995.

Valgbrosjyren fra forrige gang ble revidert og trykket opp på 14 språk. Den ble presentert sammen med en valgplakat («Skal du stemme?») med korte tekster på innvandrerspråkene. Brosjyren ble distribuert etter bestillinger, og 108.000 eksemplarer gikk ut. Innvandrernes egne nettverk, blant annet innvandrersorganisasjonene, ble aktivisert for å kanalisere informasjonen.

Dževad

Tásić,

Bosnia.

Redaktør

Bosanska

Posta.

Tre eksempler på tilbakevendingsprosjekter

- Siden september 1995 har bosniere i Norge hatt en landsdekkende avis, Bosanska Posta - Bosnisk Post. Idéen og initiativet er kommet fra en bosnisk redaktør som tidligere arbeidet i den store bosniske avisen Oslobodenje. Avisen er et politisk uavhengig organ for alle bosniere i Norge, uansett etnisk opprinnelse og religiøs tilknytning. Avisen kommer ut rundt den 10. i hver måned.
- Et av de største prosjektene som støttes over tilskuddsordningen, er informasjons- og rådgivningsprosjektet til Flyktningerådet, INCOR-prosjektet (Information and Councelling for Returnees). INCOR-prosjektet tilbyr informasjon og rådgivning til alle bosniere som vurderer å reise hjem. Flyktningerådet kan gjennom sitt nettverk og sin tilstedeværelse i Bosnia-Hercegovina sørge for opplysninger som er direkte relevante for dem som allerede nå ønsker å vende tilbake. Flyktningerådet tilbyr også, så langt det lar seg gjøre, oppfølging av dem som returnerer til Bosnia-Hercegovina.
- Hjelpeorganisasjonen Norway - Bosnia-Herzegovina Aid i Vennesla kommune har i samarbeid med flere mottak og kommuner på Sørlandet, drevet med hjelpesendinger til Bosnia-Hercegovina siden slutten av 1993. Flere av transportene inneholdt viktige medisiner, sterile kompresser i tillegg til mat og klær. Drivkraften bak hjelpesendingene har vært de bosniske flyktningene selv. De har stått for innsamling av penger og kjøp av medisiner og mat, og noen av dem har også fulgt med transportene til Bosnia-Hercegovina.

egen pressemedarbeider tilgjengelig i kontortiden. Mediestrategiens handlingsplan for UDIs tiltak overfor mediene beskriver de viktigste aktivitetene UDI skal gjennomføre de nærmeste årene på mediesiden. I 1995 ble det blant annet gjennomført et medietreningskurs for ledere, møter

I tillegg ble det satsset på media: Det ble produsert artikler og pressemeldinger, rykket inn annonser i innvandrerevisene og lagd radioinnslag på flere språk, som ble sendt fra en rekke nærradiostasjoner. UDI oppmuntret til lokale valgaktiviteter, blant annet ved å gi økonomisk støtte til innvandrerrådene.

Før valget ble det laget en «politiker-pakke» breiddfull av aktuelle statistikker og annen informasjon, blant annet nye utgaver av UDIs Fakta-brosjyre og løpeseddelen «Hva får asylsøkere, flyktninger og innvandrere».

I forkant av valget ble det arrangert et seminar for å bidra med kunnskapsformidling om flerkulturelle forhold i Norge. Seminarets mål var blant annet å skape mulighet for dialog. Ved siden av politikere var media, offentlige etater og organisasjonslivet invitert. Seminaret ble avsluttet med en partilederdebatt.

Arrangørene av seminaret var Norges Røde Kors, Organisasjonen mot offentlig diskriminering og Worldview International i samarbeid med UDI.

Seminaret foreligger også som bok med avskrift av alle innleggene og oppsummering av pressedekningen i etterkant.

FAKTA ER VIKTIG

UDI har en stor produksjon av brosjyrer og annet informasjonsmaterieil. En viktig målgruppe er den norske befolkning og UDIs samarbeidspartnere. I 1995 ble brosjyrene «Fakta om flyktninger» og «Fakta om innvandrere» slått sammen til en brosjyre, «Fakta om flyktninger og innvandrere». Den nye brosjyren ble spesielt vinklet mot kollektiv og midlertidig beskyttelse. Den inneholder også mye statistikk med forklarende tekst som gir et overblikk over hele feltet.

UDI utgir en håndbok i arbeid med flyktninger, asylsøkere og innvandrere, og den kom i ny utgave i 1995, «Håndbok 1995». Håndboka er først og fremst rettet mot kommunalt ansatte som arbeider med flyktninger og innvandrere til daglig. Håndboka gir en kort oversikt over norsk innvandringspolitikk og ansvarsfordelingen mellom offentlige organer. Den tar også opp gjeldende regler og retningslinjer innenfor ulike områder.

Informasjonsmaterieil til mottak i forbindelse med en eventuell massefluksituasjon ble også laget i 1995.

En annen viktig målgruppe for UDIs informasjonsvirksomhet er innvandrere og flyktninger. I 1995 ble en revidert utgave av hefteserien «Til deg som er innvandrer i Norge» gitt ut på norsk, engelsk og bosnisk-kroatisk-serbisk¹. De fire reviderte heftene er: «Utdanning», «Familie – barn – eldre», «Arbeid og skatt» og «Bolig».

(¹ Dette er betegnelsen på språket i Bosnia-Hercegovina ifølge Norsk språkråd.)

ELDRE INNVANDRERE

En kartlegging av behov for informasjon til eldre innvandrere og flyktninger ble gjennomført i 1995. Kartleggingen ble blant annet foretatt gjennom møter og intervjuer av et utvalg eldre innvandrere og flyktninger og intervju av et lite utvalg kommuner. Det ble avdekket et stort behov for informasjon til denne gruppen. Det er spesielt behov for informasjon om rettigheter, pensjoner og trygder, eldresentra, syke- og aldershjem. Opplysninger om ordninger som kan være til nytte for hjemmeboende eldre, er også ønskelig. UDI er i gang med å utarbeide et informasjonshefte rettet mot eldre innvandrere og flyktninger, og dette vil komme som et nytt hefte i serien «Til deg som er innvandrer i Norge».

Dó Duy Huýnh, Vietnam. Leder i Forening for eldre vietnamesiske flyktninger i Norge.

På oppdrag fra UDI foretok Norsk Folkehjelp en kartlegging og utarbeidet en rapport om informasjonsbehov blant overføringsflyktninger.

Det er bevilget penger til informasjonsprosjekter rettet mot bosniere i Norge. En del av informasjonen om tilbakevending er utgitt i form av skriv, oversatt til bosnisk-kroatisk-serbisk, som er sendt til alle bosniere i Norge.

STOR ETTERSPØRSEL

Informasjon og brosjyrer blir formidlet gjennom UDIs distribusjon. I alt ble det registrert utsendelse av 376 702 brosjyrer i 1995. De tre mest populære produktene var valgbrosjyren, «Fakta om flyktninger og innvandrere» og løpeseddelen «Hva får flyktninger, asylsøkere og innvandrere». Det populære heftet om Bosnia-Hercegovina som UDI har fått utarbeidet i samarbeid med Svein Mønnesland, er gått helt ut, men en ny oppdatert utgave kommer i begynnelsen av 1996.

Tolke- og informasjonsavdelingen besvarer også

en stor mengde henvendelser fra publikum på telefon og skriftlig. Dette kan i perioder ta mye tid, og tilsvarer arbeidsmessig ca. et årsverk.

MOSAIKK

Hovedmålgrupper for UDIs tidsskrift Mosaikk er personer som arbeider med asylsøkere, innvandrere og flyktninger i Norge, men bladet distribueres også til biblioteker, skoler, media og privatpersoner. Mosaikk kom ut med 5 nummer i 1995. UDI har bestemt å innstille utgivelsen av Mosaikk fra og med 1996. Beslutningen henger sammen med en vanskeligere budsjettssituasjon i hele direktoratet. Det blir vurdert hvordan behovet kan dekkes på annen måte.

Hannah
Wozene
Kvam.
Norge-
Etiopia.
Deltager
i «Ung-
dom mot
rasisme»
og skue-
spiller
ved
Nordic
Black
Theatre.

HOLDNINGSSKAPENDE INFORMASJONSARBEID

Det holdningsskapende informasjonsarbeidet i UDI består av flere elementer. Skriftlig faktainformasjon, nettverksarbeid, kursvirksomhet, arbeid overfor mediene, oppfølging av handlingsplaner, skolesatsing i tillegg til arbeid med en støtteordning på feltet og deltakelse i bredt anlagte kampanjer mot rasisme. I tillegg kommer arbeidet mot rasisme og etnisk diskriminering på de ulike integreringsområdene i samfunnet.

UDI har valgt å satse på en nettverksstrategi i sitt holdningsskapende informasjonsarbeid. Det innebærer at eksisterende sosiale nettverk, blant annet organisasjoner og ulike grupper i lokalsamfunnet, aktiviseres i informasjonsarbeidet. Ved bruk av slike kanaler blir informasjonen effektiv. Nettverksarbeidet ble grundig evaluert i 1994, og resultatene ble lagt fram i begynnelsen av 1995. UDI bestemte seg for å følge hovedkonklusjonene i evalueringen og fortsette nettverksarbeidet. Arbeidet med en femårsplan er påbegynt. Målet er å nå fram til nye grupper med informasjon og dekke et større spekter av landet vårt i løpet av år

2000. Regionkontorene skal trekkes sterkere med i dette arbeidet.

STØTTEORDNINGEN

«Støtte til lokalt opplysningsarbeid for å skape gode forhold mellom innvandrere og nordmenn» er en tilskuddsordning som UDI har administrert i flere år. Ordningen har blitt populær blant søkerne og er et viktig ledd i UDIs holdningsskapende arbeid. Tradisjonelt har en million kroner blitt fordelt hvert år, men i 1995 økte Stortinget potten under budsjettbehandlingen. Inntil 4,5 millioner kroner kunne brukes til å støtte holdningsskapende og antirasistiske formål. I tillegg til de ordinære holdningsskapende opplysningstiltakene er midlene blant annet brukt til å støtte de frivillige organisasjonenes og menighetenes innsats mot rasisme og fremmedfrykt og har bidratt til økt kontakt og forståelse mellom innvandrere og nordmenn.

UDI mottok ca. 250 søknader til behandling i 1995, med en samlet søkesum på nærmere 15 millioner kroner. Til sammen 110 prosjekter fikk støtte.

UNGDOM MOT RASISME (ALL DIFFERENT, ALL EQUAL)

«Ungdom mot rasisme '95» er den norske delen av Europarådets ungdomskampanje mot rasisme, fremmedfrykt, anti-semittisme og intoleranse. Kampanjen er kjent under navnet «All different, all equal». Kampanjen styres på nasjonalt nivå av en kampanjekomiteé, der UDI er observatør. «Ungdom mot rasisme '95» har et eget sekretariat. Det meste av kampanjens midler er kanalisert via UDIs budsjett. Et av de viktigste tiltakene ved siden av skriftlig informasjon er den såkalte idébanken, der ungdom over hele landet kan søke støtte til antirasistiske aktiviteter for ungdom. Kampanjen avsluttes våren 1996.

Statsminister Gro Harlem Brundtland har vært en av pådriverne for kampanjen på europeisk nivå. I Norge er kampanjen en oppfølging av den nasjonale «Ungdomskampanjen mot rasisme» fra 1994. Den gang var det de politiske ungdomsorganisasjonene som stod bak etter å ha blitt utfordret av statsministeren.

SKOLEPROSJEKTET

Dersom et samfunn skal bygge på verdier som demokrati, toleranse og menneskerettigheter og åpne opp for flerkulturell sameksistens, må alle barn og unge lære noe om disse verdiene og om hvordan det daglige livet i et flerkulturelt samfunn kan mestres.

UDI har ønsket å samle og å få utviklet hold-

ningsskapende tiltak som kan tilbys skolene, både på det kulturelle plan, i form av spill og teater, og lignende virkemidler på det faglige, pedagogiske området. Avdelingen ønsker å ta i bruk kunst, litteratur, teater og billedmedier i langt større grad enn tidligere. I en forberedende fase har vi fått kartlagt alt eksisterende materiell innenfor feltet. Vi har også prøvd ut enkelte nye tiltak i skolen, for det meste i Oslo og Akershus og på Vestlandet.

«PÅ SAMME LAG» MED TIU-TEATRET

«På samme lag» er et stykke om rasisme som er produsert av en teatergruppe som kaller seg TIU-teatret, med støtte fra blant annet Utlendingsdirektoratet. TIU står for «Teater i Undervisning», og det er en pedagogisk metode som brukes mye i skolene i Storbritannia og enkelte andre land. Stykkene som spilles, omhandler alltid et spesielt tema som ansees som viktig for skolen. Det spilles for en skoleklasse eller en større forsamling der elevene inviteres til å delta midt i forestillingen. De kan for eksempel omskrive deler av stykket eller hoppe inn for å spille selv. Skuespillerne legger inn lengre pauser og tar opp enkelte hendelser i stykket til diskusjon. UDI har bidratt til produksjon av stykket og har støttet forestillingene. «På samme lag» ble vist til 50 barne- og ungdomsskoler i Oslo og Akershus og 25 tilsvarende skoler på Vestlandet.

«AMERIKANSKE BILDER» V/JACOB HOLDT

«Amerikanske bilder» er et såkalt «multimedia-show». Showet er et særdeles sterkt vitnesbyrd om rasismens og fremmedfryktens ødeleggelse i et samfunn. Det viser at både mennesket og et demokratisk og liberalt politisk system fortæres av vold og hat. Både boddelen og offeret er påvirket av den samme destruktive prosess. «Amerikanske bilder» henvender seg direkte til den individuelle tilskuer. Med brutale og til dels undertrykkende midler ber Jacob Holdt oss om å grave dypt i våre egne fordommer. Forestillingen fikk mye omtale i mediene og ble vist til ca. 1.300 elever i videregående skoler og høyskoler i Oslo i 1995 med støtte fra Utlendingsdirektoratet.

MANGFOLD OG DIALOG (MOD)

Mangfold og Dialog (MOD) er en pedagogisk metode som er utviklet i Nederland og Sverige for å bekjempe fremmedfrykt og rasisme. Gjennom et MOD-kurs får enkeltpersoner kjenne på egne oppfatninger av annerledeshet og fremmedfrykt. Problemstillingene blir anskueliggjort fra flere sider.

Det er etablerte en styringsgruppe for MOD i Norge som består av Antirasistisk Senter, Norsk

Folkehjelp, Norsk Lærerlag, Oslo bispedømmeråd, Den katolske kirken, Landssammenslutning for Norske Ungdomsorganisasjoner (LNU), Utlendingsdirektoratet og UDI Region Øst. I 1995 har styringsgruppen arbeidet med utdanningen av MOD-instruktører og presentasjon av MOD-metodikken til aktuelle samarbeidspartnere.

NORGE SOM FLERKULTURELT SAMFUNN

Undervisningsopplegget «Norge som flerkulturelt samfunn» ble utgitt som bok i 1995. Boka ble sendt til alle høyskolene som et verktøy for å legge inn tverrkulturell kompetanse i studiene ved høyskolene. For å utøve et yrke i det flerkulturelle Norge kreves det evne til å være profesjonell på en måte som ivaretar behovene til alle befolkningsgrupper. Mange lærere ved høyskolene har kontaktet UDI og ønsker samarbeid om opplegg på skolene. Et organisert samarbeid er i gang mellom fem høyskoler som utvikler studier i flerkulturell forståelse ved sine skoler. Dette gjelder først og fremst yrkesutdanningen av sykepleiere, lærere, politi, journalister og førskolelærere. UDI og utdanningsmyndighetene støtter dette prosjektet økonomisk. Boka kan bestilles gjennom bokhandlere.

TOLK

I 1995 samarbeidet Utlendingsdirektoratet og Kommunal- og arbeidsdepartementet med Universitetet i Oslo om et prøveprosjekt for tolkeautorisasjon. Prosjektet hadde som mål å utarbeide, gjennomføre og evaluere en forsøksprøve i tolking ved offentlig tjenesteyting som modell for den permanente autorisasjonsprøven.

Forsøksprøven i bosnisk-kroatisk-serbisk, spansk og tyrkisk ble avholdt ved Universitetet i oktober. Elleve av de i alt 38 kandidater som gikk opp til forsøksprøven, bestod både den skriftlige og muntlige delen. Prøveprosjektet avsluttet med en evalueringsrapport med forslag til den permanente tolkeprøven. Det er ønskelig at autorisasjonsordningen trer i kraft i 1996 slik at den første permanente tolkeprøven kan holdes ved Universitetet til høsten.

Det er et viktig mål for UDI å øke tolkenes kompetanse. I 1995 har UDI samarbeidet med høyskolene i Volda og Agder for å gjennomføre tolkeutdanning i disse institusjonene. Grunnutdanning i tolking i bosnisk-kroatisk-serbisk, albansk og kurdisk ble fullført ved Høgskolen i Volda november 1995 da 23 tolker tok eksamen i semesteremne i tolking. Høgskolen i Agder startet et semesteremne i tolking i fransk, arabisk og somali høsten 1995. Dette er en svært positiv utvikling. UDI og utdanningsmyndighetene skal sørge for at grunnutdan-

ning i tolking blir etablert og utviklet ved relevante regionale hogskoler i årene framover.

I 1995 ble det utgitt to nye utgaver av fagordbøkene norsk-vietnamesisk og norsk-bosnisk-kroatisk-serbisk. Samtidig skiftet boka navn til ordbok for samfunn og helse. Arbeidet med revideringen av det norske ordgrunnlaget ble også igangsatt i 1995.

Som ledd i opplæring av kommunale tolker har UDI også i 1995 stått for tildeling av midler til tolkekurs som kommunene selv arrangerer etter ønske og behov. Rundskriv om dette ble sendt kommunene. Sju kommuner søkte midler. UDI fordelte i alt 150.000 kroner.

Opplæringstilbud for eksterne målgrupper

Her er noen stikkord for hva UDIs opplæringstilbud for eksterne målgrupper i 1995 hadde å by på:

Tolkeopplæring – grunnkurs og fordypningskurs
 Pedagogisk seminar for tolkelærere
 Bruk av tolk
 Mål for mottaksarbeidet
 Familiebasert arbeid med barn og unge i statlig mottak
 Minoritetsbarn i fokus
 Innvandrerbarn og språkopplæring
 Innvandrerbarns og -ungdoms tokulturelle tilværelse
 Norsk flyktningpolitikk med fokus på tilbakevending
 St.meld. nr. 17 (1994-95) «Om flyktningpolitikken»
 Utdanning, kvalifisering og arbeid
 Reaksjoner på migrasjon og eksiltilværelse
 Mestring og selvbylde
 Kurs for journalister – «På flukt»
 Innføringskurs og videregående kurs i arbeid med flyktninger

UDI har ansvaret for oppfølging av Nordisk språkkonvensjon i Norge. Oppfølgingsmyndighetene i de nordiske land møttes i 1995 til konferanse i Sverige hvor UDI deltok. Nordiska språk och informasjonssentret i Helsinki utgav i 1995 en ny brosjyre og en plakat om konvensjonen. UDI distribuerte brosjyren til alle landets kommuner og landets folkebibliotek. UDI har også i 1995 gitt støtte til drift av Norsk-finsk informasjons- og språksenter i Vadsø.

Norge deltok også på den internasjonale konferansen om tolkespørsmål i Toronto, Canada, juni 1995.

Arbeidet med tolkedatabasen pågikk i 1995. Foreløpig har vi lagt inn østeuropeiske språk. Databasen er et viktig middel i tolkeberedskapen. Den er også et hjelpemiddel i planleggingen av opplæringstilbud for tolker. Tre brosjyrer ble pro-

duisert og distribuert i 1995. Disse er «Bruk tolk riktig», «Rekruttering av tolker» og «Finansiering og organisering av tolketjenester».

UDI opprettet Kontaktutvalget for offentlig tolketjenester i 1995. Kontaktutvalgets målsetting er å skape en dialog mellom stat og kommune for å klargjøre ulike problemstillinger i utvikling og koordinering av de offentlige tolketjenestene. Her er Kommunenes Sentralforbund representert.

SENTRAL OVERSETTERTJENESTE

Sentral oversettertjeneste (SOT) tok i mot oversetteroppdrag fra UDIs avdelinger og regionkontorer, Justisdepartementet, Kommunal- og arbeidsdepartementet, statlige asylmottak og andre statlige etater.

Fra de statlige asylmottakene kom det inn 500 dokumenter til oversetting fordelt på 13 språk. 75 prosent ble oversatt fra bosnisk-kroatisk-serbisk.

For de andre oppdragsgiverne administrerte SOT ca. 400 oppdrag fordelt på 26 språk. De to mest brukte språkene var bosnisk-kroatisk-serbisk og engelsk som utgjorde henholdsvis 40 og 20 prosent. En revidert utgave av UDIs hefteserie «Til deg som er innvanderer i Norge» ble oversatt til bosnisk-kroatisk-serbisk og engelsk og brosjyren «Oppholdstillatelse for utdanning i Norge» til engelsk, fransk og spansk.

Brosjyren «Fotballen i Norge» ble oversatt til 12 språk i et samarbeidsprosjekt mellom Norges Fotballforbund, Justisdepartementet og UDI. SOT oversatte også informasjonsheftet i forbindelse med kommune- og fylkestingvalget for Kommunal- og arbeidsdepartementet til 14 språk og Statistisk sentralbyrås påfølgende valgundersøkelse til 7 språk.

De administrative rutine og funksjonene er blant de viktigste forutsetningene for å sikre direktoratets måloppnåelse i forhold til eksterne brukere. Direktoratet har utviklet gode og funksjonelle rutiner, som i stor grad gjør direktoratet i stand til å forholde seg til raske endringer i omgivelsene og ha en tilfredsstillende oppgaveløsning på de aller fleste områder.

SENTRALE FELLEFSKJONER

Sentralbordet og opplysningstjenesten for søkere er en svært viktig del av direktoratets ansikt utad. Antall daglig innkommende telefonsamtaler er fortsatt høyt og ligger på omkring 2.000 anrop pr. dag, et svært høyt antall sammenlignet med andre statlige virksomheter på UDIs størrelse. Opplysningstjenesten for søkere behandler om lag 450 henvendelser pr. dag, det vil si henvendelser fra søkere som ønsker informasjon om hvor og hvordan deres sak ligger an.

Rask og korrekt oppgaveløsning i direktoratets arkiv er blant annet en viktig forutsetning for å oppnå målsettingene knyttet til en effektiv, korrekt og hensynsfull gjennomføring av den regulerte innvandring. Antall registrerte ekspedisjoner av saker i tilknytning til utlendingsloven og statsborgerskapsloven har også i 1995 økt i forhold til tidligere år, 119.249 ekspedisjoner i 1995 mot 113.478 i 1994. I tillegg kommer registrering og behandling av alle andre saker som ankommer direktoratet, 17.203 dokumenter i 1995 mot 17.877 i 1994.

Som et ledd i arbeidet med å bedre oppgaveløsningen av enkeltsaker etter utlendingslovgivningen, er samhandlingen mellom JURA og arkivet svært sentralt. Videre er arkivets behandlingstid (registrering o.a.) et element i den totale saksbehandlingstid.

ØKONOMIFORVALTNING OG -STYRING

Direktoratet forvalter betydelige økonomiske

HOVEDMÅL 4

Tilrettelegge for et godt arbeidsmiljø og et effektivt, fleksibelt og serviceorientert direktorat

For å bygge opp om og videreutvikle en god bedriftskultur i UDI er det i samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner utviklet en hustavle for direktoratet. De sentrale verdier UDI ønsker å legge vekt på, er uttrykt gjennom følgende stikkord:

- Resultatbevissthet
- Brukerorientering
- Åpenhet
- Felles ansvar

midler. I 1995 er det totalt i direktoratet utgiftsført noe over 2.320 millioner kroner hvorav om lag 1.865 millioner kroner er utgifter i tilknytning til bosetting av flyktninger og integrering av innvandrere i kommunene. Ca. 258 millioner kroner er utgifter i forbindelse med statlig mottak, en nedgang på 710 millioner kroner i forhold til 1994. Totalt er det registrert 16.372 bilag i økonomisystemet i løpet av året.

Arbeidet med å utvikle gode holdninger til øko-

Målene for opplæringspolitikken er uttrykt gjennom følgende prinsipper:

- Dyktiggjøring
- Viderekvalifisering
- Sidelengs karriereutvikling
- Motivasjon
- Felles UDI-kultur, planmessighet og kompetanseutnytting

nomi og økonomistyring generelt i direktoratet og hos alle ledere er videreført i 1995 ved blant annet jevnlig drøfting av økonomisituasjonen i direktoratets øverste ledelse. Et månedlig rapporteringssystem som omfatter overordnet nivå (departementet) og internt i direktoratet, er videreført.

Det er videre brukt ressurser på å utvikle planleggingssystemet og på å utvikle og dokumentere effektive og sikre regnskapsrutiner med klare ansvarsfordelinger.

PERSONALFORVALTNING OG PERSONALPOLITISKE UTVIKLINGSTILTAK

Det har i løpet av 1995 vært gjennomført 49 tilsettinger i direktoratet. Samlet er det behandlet om lag 2.000 stillingsøknader. Antall ansatte, inkludert engasjert personell, har minket fra 365 1. januar 1995 til 322 personer ved utgangen av året.

Av viktige overordnede personalpolitiske tiltak som er gjennomført i 1995, bør nevnes utarbeidelse av Personalplan for direktoratet. Det er dessuten utarbeidet og gjennomført en opplæringspolitikk for UDI. Denne baserer seg på den overordnede personalpolitikken som ble vedtatt i 1993. Personalpolitikken bygger på de verdier som er fastsatt for direktoratet.

Direktoratet har innenfor det personalpolitiske feltet også i 1995 prioritert tiltak rettet mot lederens rolle som personalledere og spørsmål omkring arbeidsmiljø. Det er lagt vekt på at den enkelte leder skal utøve en god personalledelse, og Personalkontorets innsats har vært dreid mot råd og veiledning overfor den enkelte leder i dennes lederfunksjon.

Årlige medarbeidersamtaler og årlige interne opplæringsplaner er også viktige bidrag for å sikre en positiv utvikling innenfor personalområdet.

Den interne opplæringskatalogen for 1995 omfattet totalt 38 ulike tiltak i regi av Personalkontoret med til sammen 400 deltakere. I tillegg er det gjennomført om lag 30 interne EDB-kurs med ca. 250 deltakere.

Opplæringsaktivitetene har 3 mål:

- bedre kompetanse i oppgaveløsningen
- positiv utvikling av arbeidsmiljøet
- individuell utvikling

TJENESTEMANNSORGANISASJONENE, ARBEIDSMILJØUTVALGET

I tråd med intensjonene i den nye Hovedavtalen i staten, legger direktoratet fortsatt vekt på et godt forhold til tjenestemannsorganisasjonene. Samarbeidet skjer både gjennom rutinemessige samhandlingsmøter og ved at organisasjonene er trukket inn i arbeidet med enkeltprosjekter.

Arbeidet med utviklingen av en lokal lønnspolitikk er gjenopptatt, og sentrale elementer i en skisse til lokal lønnspolitikk er forsøksvis benyttet ved de lokale lønnsforhandlingene for 1995.

Arbeidsmiljøutvalgets arbeid har i løpet av året dreid seg om oppfølging av arbeidsmiljøsikrings-systemet (AMS) som ble satt i verk fra årsskiftet 1992/93. Dette AMS-systemet er en oppfølging

av forskriftene om internkontroll som trådte i kraft 01.01.92.

Direktoratet har som utgangspunkt at mennesket er den viktigste ressurs i arbeidslivet, og en god helse er det største aktivum et menneske har. UDI vil derfor gjennom et arbeidsmiljøsikrings-system forebygge ulykker, vantrivsel og helseskader gjennom å skape god personalforvaltning, god intern kommunikasjon og trivsel på arbeidsplassen.

Det er i vårt AMS-system lagt vekt på å sikre at ovennevnte målsetting imøtekommes samtidig som arbeidet med arbeidsmiljøet knyttes opp mot det ordinære planleggings- og rapporteringssystem i direktoratet.

KONTORSITUASJONEN

Arbeidet med å skaffe nye lokaler for direktoratet sentralt har vært intensivt i året. Det er utarbeidet kravspesifikasjon til nye lokaler, tilbudsinnhenting er gjennomført og det foreligger ved årets utgang fire tilbud som vil bli nærmere behandlet i 1996.

TEKNOLOGI-UTVIKLING

EDB-teknologi benyttes av de aller fleste medarbeidere i direktoratet i den daglige oppgaveløsningen. UDIs to databaser, Fremkon og Flyktningeregisteret, er helt nødvendige hjelpemidler for saksbehandlingen i store deler av organisasjonen. Utviklingsarbeidet som finner sted, skjer i tråd med en rullerende ett-årig EDB-plan. I EDB-planen for 1995 var driften av direktoratets omfattende og kompliserte EDB-anlegg den høyest prioriterte oppgaven. Av nye utviklingsoppgaver bør nevnes at direktoratet har anskaffet og delvis tatt i bruk et E-postsystem. Systemet vil være fullt gjennomført i organisasjonen i løpet av første halvår 1996.

OMSTILLINGSARBEID

Det har vært påkrevd med en grundig gjennomgang av direktoratets ressursbruk og oppgaveområder i 1995. Dette skyldes de svært lave ankomster av asylsøkere i 1995 i forhold til tidligere år og en forventning om at dette også vil være situasjonen i tiden fremover. Samtidig har det vært behov for økt innsats i arbeidet med likestilling mellom innvandrere og nordmenn. Gjennomgangen har resultert i en kraftig omlegging av ressursbruken i planene for 1996, spesielt ved regionkontorene. Her er likestillingsarbeidet styrket, mens ressursbruk til mottaksdrift og bosetting er betydelig redusert. Omstillingsarbeidet og eventuelle organisatoriske endringer vil bli videreført i 1996.

SYSTEMATISERING AV OPPLÆRINGSVIRKSOMHETEN

I løpet av 1994 utviklet UDI en database som skulle brukes av alle som har oppgaver innenfor UDIs opplæringsvirksomhet. Etter planen skulle databasen vært operativ i 1995. Regionkontorene hadde imidlertid ikke nok kapasitet på datautstyret til å kunne kjøre programmet. En systematisk bruk av databasen må derfor ligge i påvente av at maskinene på regionkontorene blir oppgradert.

I 1995 har databasen fungert som idébank for eksterne brukere som har henvendt seg til UDI for å få råd og hjelp ved planlegging av kurs og annen opplæring i tilknytning til UDIs fagområder. Blant dem som har fått opplysninger kan

**Første-
konsul-
ent i UDI,
Navid
Ghani.**

nevnes politikamre, sykehus, kommuner, høgskoler, frivillige organisasjoner og politiske partier.

INTERNINFORMASJON

Tolke- og informasjonsavdelingen utgir Uke-UDI hver fredag for å holde alle Udister oppdatert på små og store begivenheter i uken som gikk. Internbladet omtaler også viktige ting som skal skje framover.

BIBLIOTEKET

Gjennom sitt bibliotek ønsker UDI å være en sentral kunnskapsbase for dokumentasjon om flyktning- og innvandrerspørsmål ved å samle, registrere og gjøre tilgjengelig dokumentasjon innenfor de fagfelt som hører inn under UDIs virkeområder.

Biblioteket skal først og fremst være et serviceorgan for UDIs ansatte, men det skal samtidig være et kompetansesenter for statlige og kommunale organer, organisasjoner og lignende.

Biblio-
tekar
Kate
Palm og
land-
rådgiver
Jon
Schackt.

Biblioteket samarbeider med andre bibliotek og dokumentasjonssentre i inn- og utland for å fremme tilgjengelighet til dokumentasjon på fagfeltet.

Pr. 31.12.95 hadde biblioteket 12.145 bind i sin samling.

UDIs bibliotek har i dag etablert seg som en sentral kunnskapsbase innenfor vårt fagfelt. Dette har ført til at studenter og forskere i økende grad bruker biblioteket. Biblioteket har også i 1995 hatt et nært samarbeid med landrådgiverne i Juridisk avdeling.

Biblioteket har produsert og distribuert to litteraturlister i 1995; en tilvekstliste og en liste over litteratur om rasisme.

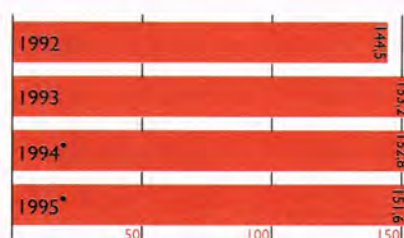
I tillegg til å holde biblioteket oppdatert på innvandringsfeltet er det bibliotekets hovedoppgave å skaffe til veie dagsaktuell informasjon om land og områder hvor det kommer flyktninger og asylsøkere fra. En stor del av bibliotekets ressurser går

til landkunnskapsarbeidet i UDI. Dette har vært en klar prioritering fra bibliotekets side også i 1995.

VEDLEGG I

Regnskap

Utviklingen i direktoratets driftsregnskap
1992–95 (i mill. kr)

UDIs faktiske utgifter 1995 (i 1000 kr)

Lønn og godtgjørelser	88 274	
Varer og tjenester (blant annet husleie, informasjon, opplæring, tolketjeneste, reiseutgifter, kontortjenester)	63 330	
Sum UDIs driftsregnskap		151 604
Driftsutgifter statlig mottak (inkludert lønn til mottaksansatte, husleie, ytelser til asylsøkere, informasjonsaktiviteter og lignende)		257 579
Medisinsk evakuering (Utgifter til medisinsk behandling av personer fra tidligere Jugoslavia)		889
Bosetting av flyktninger og integrering av innvandrere		1 910 925
Av dette:		
- Tilskudd til kommunenes mottak av flyktninger og personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag	1 864 729	
- Tilskudd til innvandrertiltak	18 699	
- Støtte til organisasjoner	12 958	
- Tilbakevending	14 539	
Totalt		2 320 997

* Fra og med 1994 får også statlige etater refundert utgifter til lønn ved sysselsettingstiltak og fødsels- og adopsjonspenger. Dette er innarbeidet i tallene fra og med 1994.

VEDLEGG 2

Oversikt over
statistikk og tabellerOverview of statistics
and tables

- 1 Statsborgerbevillinger, 1995
Granting of citizenship, 1995
- 2 Utlendinger i Norge med arbeids- eller oppholdstillatelse pr. 31.12.95, kjønn og verdensdel (nordiske borgere er ikke inkludert)
Foreign nationals in Norway with work or residence permits as of 31/12/95, by gender and continent (Nordic citizens are not included)
- 3 Utlendinger i Norge med arbeids- eller oppholdstillatelse pr. 31.12.95, alder og verdensdel (nordiske borgere er ikke inkludert)
Foreign nationals in Norway with work or residence permits as of 31/12/95, by age and continent (Nordic citizens are not included)
- 4 Oppholdstillatelser innvilget i 1995 og grunnlaget for oppholdstillatelsene
Residence permits granted in 1995 and the grounds for granting residence permits
- 5 Arbeidstillatelser innvilget i 1995 og grunnlaget for arbeidstillatelsene
Work permits granted in 1995 and the grounds for granting work permits
- 6 Visum innvilget av UDI 1995
Visas granted by UDI 1995
- 7 Innvilgelsesprosent av søknader behandlet av UDI, 1995
Granted permits by UDI, percentage 1995
- 8 Bortvisning ved innreise, 1995 (Asylsøkere ikke inkludert)
Rejection on arrival, 1995 (Asylum seekers not included)
- 9 Bortvisning etter innreise, 1995 (Asylsøkere ikke inkludert)
Rejection after arrival, 1995 (Asylum seekers not included)
- 10 Utvisninger, 1995
Deportations, 1995
- 11 Ankomst asylsøkere pr. måned, 1991-95
Arrival of asylum seekers per month, 1991-95
- 12 Antall asylsøkere til Norge - nasjonalitet og verdensdel, 1995
Number of persons seeking asylum in Norway - citizenship and continent, 1995
- 13 Vedtak asylsaker, overføringsflyktninger og familiegjennforeninger med flyktninger og tidligere asylsøkere, 1987-95
Decided asylum cases, resettlement refugees and family reunifications with refugees and previous asylum seekers, 1987-1995
- 14 Resultat asylvedtak 1. instans etter land, 1995
Result: asylum decisions - first instance, by country, 1995
- 15 Personer og familieenheter i statlig mot-tak, 1995
Number of persons and family units in reception centres, 1995
- 16 Bosetting fylkesvis, 1995
Settlement by county, 1995
- 17 Antall bosatte pr. region, 1995
Settlement by region, 1995
- 18 Tilbakevending 1995
Repatriation 1995

I. Statsborgerbevillinger, 1995 (Kilde: Fremkon - FL019)

Granting of citizenship, 1995 (Source: Fremkon - FL019)

Land/Verdensdel	Menn	Kvinner	Totalt
Country/Continent	Men	Women	Total
Irak/Iraq	149	47	196
Iran	902	523	1425
Libanon/Lebanon	74	48	122
Andre/Other	74	50	124
Midtøsten, tot./tot. Middle East	1199	668	1867
Filippinene/Philippines	112	241	353
India	208	149	357
Kina/China	98	133	231
Korea	55	61	116
Pakistan	579	434	1013
Sri Lanka	887	344	1231
Thailand	14	55	69
Vietnam	371	386	757
Andre/Other	74	40	114
Resten av Asia, tot./tot. rest of Asia	2398	1843	4241
Algerie/Algeria	46	6	52
Etiopia/Ethiopia	271	168	439
Ghana	75	43	118
Marokko/Morocco	168	83	251
Nigeria	42	17	59
Somalia	382	195	577
Andre/Other	174	106	280
Afrika, tot./tot. Africa	1158	618	1776
Jugoslavia/Yugoslavia	371	286	657
Polen/Poland	114	265	379
Storbritannia/Great Britain	33	34	67
Tyrkia/Turkey	477	329	806
Andre/Other	281	278	559
Europa, tot./tot. Europe	1276	1192	2468
Chile	520	461	981
Colombia	75	64	139
USA	37	21	58
Andre/Other	89	102	191
America, tot./tot. America	721	648	1369
Oseania, tot./tot. Oceania	3	2	5
Statsløse, tot./ tot. stateless	20	12	32
Totalt/Total	6775	4983	11758

Nordiske borgere som er blitt norske er ikke medregnet, men andre statsborgerbevillinger gitt av fylkesmannen er tatt med. Statsborgerbevillinger gis i henhold til Lov om norsk riksborgerrett av 8. desember 1950 med senere endringer.

Den samlede oversikten over statsborgerbevillinger i 1995 blir utgitt av Statistisk sentralbyrå 1. halvår 1996.

Nordic citizens who have become Norwegian citizens are not included, but other citizenships granted by county governors are included. Citizenship is granted in accordance with the Norwegian Citizenship Act, dated 8 December 1950 and with later changes.

The compilation of citizenship granted in 1995 will be issued by the Central Bureau of Statistics in the first half of 1996.

2. Utlendinger i Norge med arbeids- eller oppholdstillatelse pr. 31.12.95, kjønn og verdensdel (nordiske borgere er ikke inkludert) (Kilde: FREMKON - FL016)
 Foreign nationals in Norway with work or residence permits as of 31/12/95, by gender and continent (Nordic citizens are not included) (Source: Fremkon - FL016)

Land/Verdensdel Country/County	Menn Men	Kvinner Women	Totalt Total
Irak/Iraq	1658	1072	2730
Iran	2866	2006	4872
Libanon/Lebanon	329	239	568
Andre/Other	559	397	956
Midtøsten, tot./tot. Middle East	5412	3714	9126
Filippinene/Philippines	520	1675	2195
India	1320	1416	2736
Japan	252	360	612
Kina/China	919	958	1877
Pakistan	4660	4828	9488
Sri Lanka	2739	2293	5032
Thailand	341	1572	1913
Vietnam	2975	2989	5964
Andre/Other	896	894	1790
Resten av Asia, tot./tot. rest of Asia	14622	16985	31607
Etiopia/Ethiopia	705	510	1215
Gambia/The Gambia	382	176	558
Ghana	500	371	871
Marokko/Morocco	895	573	1468
Somalia	2211	1662	3873
Andre/Other	1700	1071	2771
Afrika, tot./tot. Africa	6393	4363	10756
Frankrike/France	1799	1488	3287
Italia/Italy	755	360	1115
Nederland/The Netherlands	2020	1957	3977
Portugal	319	267	586
Spania/Spain	731	477	1208
Storbritannia/Great Britain	11346	5978	17324
Sveits/Switzerland	511	509	1020
Tyrkia/Turkey	2373	2187	4560
Tyskland/Germany	3015	3143	6158
Østerrike/Austria	534	295	829
Andre/Other	1009	814	1823
Vest-Europa, tot./tot. Western Europe	24412	17475	41887

Land/Verdensdel	Menn	Kvinner	Totalt
Country/County	Men	Women	Total
Bosnia-Hercegovina/Bosnia-Herzeg.	6229	6373	12602
Bulgaria	708	300	1008
Jugoslavia/Yugoslavia	3221	2483	5704
Polen/Poland	4413	3635	8048
Romania	231	333	564
Rusland/Russia	528	927	1455
Ungarn/Hungary	320	226	546
Andre/Other	1318	1443	2761
Øst-Europa, tot./tot. Eastern Europe	16968	15720	32688
Canada	977	823	1800
USA	6615	6878	13493
Nord-Amerika, tot./tot. North America	7592	7701	15293
Brasil/Brazil	175	390	565
Chile	2043	1776	3819
Colombia	179	196	375
Andre/Other	689	825	1514
Latin-Amerika, tot./tot. Latin America	3086	3187	6273
Australia	416	455	871
Andre/Other	163	186	349
Oseania, tot./tot. Oceania	579	641	1220
Statsløse, tot./tot. stateless	424	280	704
Totalt/Total	79488	70066	149554

De fleste tillatelser gis for 1 år om gangen.

Tabellen omfatter personer som oppholder seg i Norge ut over 3 måneder, eller som tar arbeid i Norge. Personer med en arbeids- eller oppholdstillatelse som er utløpt, er tatt med. Noen av disse kan ha en søknad til behandling. Personer som er døde eller utreist, er ikke inkludert, men mange dødsfall og utreise er ikke meldt og registrert.

Tallet for Bosnia-Hercegovina gjelder midlertidig beskyttelse.

Ca. 80 prosent av de ikke-nordiske utlendingene som bor i Norge, antas å bli permanent.

En samlet oversikt over utenlandske statsborgere i Norge pr. 01.01.96 blir utgitt av Statistisk sentralbyrå 1. halvår 1996.

The majority of permits are granted for one year at a time.

The table comprises people who stay in Norway longer than 3 months, or who take employment in Norway. Those persons with a work or residence permit which has expired are included. Some of these may have an application under processing. Any persons who have died or left the country are not included, however, many deaths and departures have not been reported or registered. The figures for Bosnia-Hercegovina refer to temporary protection.

Approx. 80 percent of the non-Nordic foreign nationals living in Norway are considered to be permanent.

A compilation of foreign-national citizens in Norway as of 01 Jan. 1996 will be issued by the Central Bureau of Statistics in the first half of 1996.

3. Utlendinger i Norge med arbeids- eller oppholdstillatelse pr. 31.12.95, alder og verdensdel (nordiske borgere er ikke inkludert) (Kilde: Fremkon - FL016)

Foreign nationals in Norway with work or residence permits as of 31/12/95, by age and continent (Nordic citizens are not included) (Source: Fremkon - FL016)

Land/Verdensdel Country/Continent	År/Year 0-15	År/Year 16-30	År/Year 31-45	År/Year 46-60	År/Year Over 61	Totalt Total
Irak/Iraq	930	821	810	119	50	2730
Iran	1151	1264	1993	316	148	4872
Libanon/Lebanon	159	208	181	11	9	568
Andre/Other	162	281	430	59	24	956
Midtøsten, tot./ tot. Middle East	2402	2574	3414	505	231	9126
Filippinene/Philippines	263	785	882	163	102	2195
India	497	729	1055	304	151	2736
Japan	61	122	227	180	22	612
Kina/China	304	449	818	214	92	1877
Pakistan	2300	3016	2546	1299	327	9488
Sri Lanka	804	1897	2030	223	78	5032
Thailand	281	705	816	102	9	1913
Vietnam	1476	2356	1353	476	303	5964
Andre/Other	427	388	772	157	46	1790
Resten av Asia, tot./ tot. rest of Asia	6413	10447	10499	3118	1130	31607
Etiopia/Ethiopia	203	549	403	49	11	1215
Gambia/The Gambia	55	188	290	25	0	558
Ghana	159	290	406	11	5	871
Marokko/Morocco	187	634	514	93	40	1468
Somalia	1418	1453	866	102	34	3873
Andre/Other	404	860	1264	195	48	2771
Afrika, tot./ tot. Africa	2426	3974	3743	475	138	10756
Frankrike/France	454	847	1163	692	131	3287
Italia/Italy	55	266	452	244	98	1115
Nederland/ The Netherlands	418	931	1496	859	273	3977
Portugal	45	171	232	98	40	586
Spania/Spain	28	338	532	247	63	1208
Storbritannia/ Great Britain	1237	3095	6810	5062	1120	17324
Sveits/Switzerland	47	211	402	252	108	1020
Tyrkia/Turkey	1008	1959	1061	388	144	4560
Tyskland/Germany	332	1484	2186	1612	544	6158
Østerrike/Austria	34	219	321	202	53	829
Andre/Other	234	441	782	300	66	1823
Vest-Europa, tot./ tot. Western Europe	3892	9962	15437	9956	2640	41887

Land/Verdensdel Country/Continent	År/Year 0-15	År/Year 16-30	År/Year 31-45	År/Year 46-60	År/Year Over 61	Totalt Total
Bosnia-Hercegovina/ Bosnia-Herzegovina	2930	2816	3504	1727	1625	12602
Bulgaria	36	175	607	169	21	1008
Jugoslavia/ Yugoslavia	1995	1575	1720	307	107	5704
Polen/Poland	431	2289	4240	861	227	8048
Romania	86	202	218	40	18	564
Russland/Russia	237	503	507	187	21	1455
Ungarn/Hungary	41	122	238	119	26	546
Andre/Other	270	1308	798	297	88	2761
Øst-Europa, tot./ tot. Eastern Europe	6026	8990	11832	3707	2133	32688
Canada	154	444	674	324	204	1800
USA	1287	2736	4539	2132	2799	13493
Nord-Amerika, tot./ tot. North America	1441	3180	5213	2456	3003	15293
Brasil/Brazil	114	187	218	35	11	565
Chile	867	871	1554	401	126	3819
Colombia	184	66	95	21	9	375
Andre/Other	234	483	602	155	40	1514
Latin-Amerika, tot./ tot. Latin America	1399	1607	2469	612	186	6273
Australia	58	322	296	140	55	871
Andre/Other	23	125	130	57	14	349
Oseania, tot./ tot. Oceania	81	447	426	197	69	1220
Statsløse, tot./ tot. stateless	266	175	225	27	11	704
Totalt/Total	24346	41356	53258	21053	9541	149554

De fleste tillatelser gis for 1 år om gangen.

Tabellen omfatter personer som oppholder seg i Norge ut over 3 måneder, eller som tar arbeid i Norge. Personer med tillatelse som er utløpt, er tatt med. Noen av disse kan ha en søknad til behandling. Personer som er døde eller utreist, er ikke inkludert, men mange dødsfall og utreiser er ikke meldt og registrert.

Tallet for Bosnia-Hercegovina gjelder midlertidig beskyttelse.

En samlet oversikt over utenlandske statsborgere i Norge pr. 01.01.96 blir utgitt av Statistisk sentralbyrå i 1. halvår 1996.

The majority of permits are granted for one year at a time.

The table comprises people who stay in Norway longer than 3 months, or who take employment in Norway. Those persons with a work or residence permit which has expired are included. Some of these may have an application under processing. Any persons who have died or left the country are not included, however, many deaths and departures have not been reported or registered. The figures for Bosnia-Herzegovina refer to temporary protection.

A compilation of foreign-national citizens in Norway as of 01 Jan. 1996 will be issued by the Central Bureau of Statistics in the first half of 1996.

4. Oppholdstillatelser innvilget i 1995 og grunnlaget for oppholdstillatelsene (Kilde: Fremkon - FL017)

Residence permits granted in 1995 and the grounds for granting residence permits (Source: Fremkon - FL017)

Land/Verdensdel	Bosettings- tillatelse	Fornyelse	Familie- gjenfor.	Utdanning	EØS	Andre	Totalt
Country/Continent	Settlement permit	Renewal	Reuniting of families	Education	EEA	Other	Total
Irak/Iraq	640	391	129	0	0	135	1295
Iran	654	333	98	2	0	97	1184
Libanon/Lebanon	72	24	18	1	1	3	119
Andre/Other	110	58	33	16	0	10	227
Midtøsten, tot./ tot. Middle East	1476	806	278	19	1	245	2825
Bangladesh	18	18	18	16	0	1	71
Filippinene/Philippines	201	128	57	2	0	49	437
India	222	157	66	8	0	41	494
Japan	35	61	16	30	1	6	149
Kina/China	256	329	74	35	0	52	746
Korea	135	19	13	3	0	2	172
Pakistan	975	420	502	19	5	82	2003
Sri Lanka	610	413	276	17	0	62	1378
Thailand	202	179	73	15	0	14	483
Vietnam	946	632	177	7	0	63	1825
Andre/Other	81	131	27	27	0	27	293
Resten av Asia, tot./ tot. rest of Asia	3681	2487	1299	179	6	399	8051
Marokko/Morocco	151	50	37	1	0	23	262
Andre/Other	54	20	10	5	0	1	90
Nord-Afrika, tot./ tot. North Africa	205	70	47	6	0	24	352
Etiopia/Ethiopia	160	103	36	21	0	17	337
Ghana	37	386	55	21	0	4	503
Somalia	682	584	408	0	0	85	1759
Tanzania	7	85	19	32	0	2	145
Andre/Other	209	276	100	61	0	42	688
Resten av Afrika, tot./ tot. rest of Africa	1095	1434	618	135	0	150	3432
Belgia/Belgium	24	45	2	3	124	0	198
Frankrike/France	65	147	6	0	345	2	565
Italia/Italy	53	47	2	6	159	2	269
Nederland/ The Netherlands	225	161	24	5	380	3	798
Portugal	18	24	4	1	56	1	104
Spania/Spain	44	38	4	9	89	1	185
Storbritannia/ Great Britain	733	701	41	2	1106	11	2594
Tyrkia/Turkey	406	227	200	10	0	15	858
Tyskland/Germany	225	274	16	18	661	4	1198
Østerrike/Austria	19	23	4	1	47	8	102
Andre/Other	79	55	9	22	85	8	258
Vest-Europa, tot./ tot. Western Europe	1891	1742	312	77	3052	55	7129

Land/Verdensdel	Bosettings- tillatelse	Fornyelse	Familie- gjenfor.	Utdanning	EØS	Andre	Totalt
Country/Continent	Settlement permit	Renewal	Reuniting of families	Education	EEA	Other	Total
Bosnia-Hercegovina/ Bosnia-Herzegovina	0	2730	9	2	0	732	3473
Estland/Estonia	2	41	6	55	0	1	105
Jugoslavia/Yugoslavia	333	1190	125	4	0	766	2418
Polen/Poland	311	178	52	28	1	31	601
Romania	55	46	21	9	0	15	146
Russland/Russia	74	201	103	92	0	16	486
Sovjetunionen/ Soviet Union	93	25	3	0	0	1	122
Andre/Other	147	214	54	145	2	36	598
Øst-Europa, tot./ tot. Eastern Europe	1015	4625	373	335	3	1598	7949
Canada	66	86	29	33	5	11	230
USA	542	665	225	201	8	63	1704
Nord-Amerika, tot./ tot. North America	608	751	254	234	13	74	1934
Brasil/Brazil	71	35	19	29	0	5	159
Chile	189	110	45	5	0	22	371
Colombia	136	20	6	5	3	6	176
Andre/Other	149	101	36	35	1	13	335
Latin-Amerika, tot./ tot. Latin America	545	266	106	74	4	46	1041
Australia	33	20	16	32	6	3	110
Andre/Other	14	1	3	32	1	2	53
Oseania, tot./ tot. Oceania	47	21	19	64	7	5	163
Statsløse, tot./ tot. stateless	117	119	28	0	0	16	280
Total/Total	10680	12321	3334	1123	3086	2612	33156

De to første kolonnene gjelder fornyelser, de neste fire gjelder førstegangs oppholdstillatelse gitt i perioden. Førstegangs oppholdstillatelse gitt til asylsøkere og flyktninger er ikke tatt med, men midlertidig beskyttelse til asylsøkere er tatt med. EØS-kolonnen inkluderer alle typer grunnlag etter EØS-bestemmelsene, også de arbeidsrelaterte.

Når tidligere asylsøkere og overføringsflyktninger får fornyelse, er de bare medregnet her hvis vedtaket er fattet på et annet grunnlag enn det opprinnelige.

Tidligere overføringsflyktninger og asylsøkere er medregnet hvis de får bosettingstillatelse.

The first two columns refer to renewals, the next four refer to first-time residence permits granted in the period. First-time residence permits granted to asylum seekers and refugees are not included, but temporary protection of asylum seekers is included. The EEA column includes all the various grounds pursuant to the EEA provisions, including the work-related ones.

When previous asylum seekers and resettlement refugees receive a renewal of their permit, this is only included here if the decision has been based on other reasons than the original ones.

Previous resettlement refugees and asylum seekers are included if they are granted a settlement permit.

5. Arbeidstillatelser innvilget i 1995 og grunnlaget for arbeidstillatelsene (Kilde: Fremkon - FL018)

Work permits granted in 1995 and the grounds for granting work permits (Source: Fremkon - FL018)

Land Country	Grunnlag for bosetting Constit. basis for settlement permit	Ikke grunnlag for bosetting Does not constit. basis settle. permit	Ikke fornybar Not renewable	Familiegjernforening Reuniting of families	Menneskelige hensyn Humanitarian grounds	Fornyelse Renewal	Totalt Total
Irak/Iraq	165	0	0	87	0	687	939
Iran	77	0	2	83	0	717	879
Libanon/Lebanon	5	1	0	14	0	80	100
Andre/Other	7	7	2	2	0	124	142
Midtøsten, tot./ tot. Middle East	254	8	4	186	0	1608	2060
Bangladesh	0	1	0	5	0	45	51
Filippinene/Philippines	0	103	1	113	3	507	727
India	3	15	16	74	3	281	392
Japan	7	12	14	12	0	61	106
Kina/China	6	22	2	44	0	260	334
Korea	3	6	0	11	0	26	46
Pakistan	4	1	0	255	3	725	988
Sri Lanka	127	4	0	138	4	1063	1336
Thailand	1	3	0	146	0	362	512
Vietnam	40	2	0	71	0	1108	1221
Andre/Other	3	12	0	21	1	134	171
Resten av Asia, tot./ tot. rest of Asia	194	181	33	890	14	4572	5884
Marokko/Morocco	4	2	0	84	0	306	396
Andre/Other	3	4	6	27	0	135	175
Nord-Afrika, tot./ tot. North Africa	7	6	6	111	0	441	571
Etiopia/Ethiopia	33	2	0	21	0	152	208
Ghana	0	9	0	21	0	110	140
Somalia	112	0	0	76	1	670	859
Andre/Other	46	14	10	106	3	543	722
Resten av Afrika, tot./ tot. rest of Africa	191	25	10	224	4	1475	1929
Frankrike/France	0	2	1	41	0	148	192
Italia/Italy	1	3	0	14	0	40	58
Nederland/ The Netherlands	6	23	0	24	0	137	190
Portugal	1	0	0	17	0	32	50
Spania/Spain	0	1	0	34	0	62	97
Storbritannia/ Great Britain	13	17	1	108	3	591	733
Tyrkia/Turkey	5	11	3	206	1	515	741
Tyskland/Germany	7	16	1	56	1	265	346
Andre/Other	8	24	2	61	0	171	266
Vest-Europa, tot./ tot. Western Europe	41	97	8	561	5	1961	2673

Land Country	Grunnlag for bosetting Constit. basis for settlement permit	Ikke grunnlag for bosetting Does not constit. basis settle. permit	Ikke fornybar Not renewable	Familiegjernforening Reuniting of families	Menneskelige hensyn Humanitarian grounds	Fornyelse Renewal	Total Total
Bosnia-Hercegovina/Bosnia-Herzeg.	8	0	1	11	1661	6712	8393
Bulgaria	3	5	94	11	0	487	600
Estland/Estonia	3	75	78	8	0	58	222
Jugoslavia/Yugoslavia	319	1	5	63	14	1912	2314
Polen/Poland	15	226	4475	109	3	885	5713
Romania	2	11	12	44	0	171	240
Russland/Russia	18	60	22	146	63	439	748
Andre/Other	33	141	457	92	7	546	1276
Øst-Europa, tot./tot.							
Eastern Europe	401	519	5144	484	1748	11210	19506
Canada	34	57	11	40	0	194	336
USA	116	288	61	236	9	1137	1847
Nord-Amerika, tot./ tot. North America	150	345	72	276	9	1331	2183
Brasil/Brazil	1	5	3	38	0	73	120
Chile	2	3	1	43	2	153	204
Colombia	4	2	1	8	0	26	41
Andre/Other	13	14	1	74	0	247	349
Latin-Amerika, tot./ tot. Latin America	20	24	6	163	2	499	714
Australia	8	25	17	28	0	96	174
Andre/Other	2	8	3	12	0	32	57
Oseania, tot./ tot. Oceania	10	33	20	40	0	128	231
Statsløse, tot./ tot. stateless	10	0	0	13	2	139	164
Total/Total	1278	1238	5303	2948	1784	23364	35915

Familiegjernforeninger kan fornyes i overensstemmelse med hovedpersonens tillatelse. Tillatelser etter utl.forskriftens § 21, 3. ledd, sterke menneskelige hensyn, danner grunnlag for bosettingstillatelse dersom dette er bestemt i vedtaket. Ved midlertidig beskyttelse benyttes denne hjemmel. Tillatelsen danner da ikke grunnlag for bosettingstillatelse. Av de ikke-fornybare tillatelsene utgjorde sesongarbeidstillatelser 5.015 personer. De fleste sesongarbeidstillatelsene ble gitt til personer fra Øst-Europa. Tillatelsene for sesongarbeid har en varighet på tre måneder i sommerhalvåret. De andre arbeidstillatelsene gis som regel for 1 år, og kan normalt fornyes.

Førstegangs arbeidstillatelse regnes som fornyelse når det tidligere er gitt oppholdstillatelse.

Tillatelser etter EØS-regelverket, inkludert tillatelser til å arbeide, er vist i tabell 4.

Family reunifications can be renewed in accordance with the principal person's permit. Permits granted on the basis of Article 21, paragraph 3, of the Immigration regulations, strong humanitarian considerations, constitute the basis for a settlement permit if this has been determined in a decision. This authorization is also used for temporary protection, but the permit does not then constitute the basis for a settlement permit. Of the non-renewable permits, seasonal work permits comprise 5,015 persons. Most seasonal work permits were granted to persons from Eastern Europe. The permits for seasonal work have a duration of three months in the summer. The other work permits are generally granted for a period of one year and can normally be renewed.

First-time work permits are considered to be renewals if a residence permit has been granted earlier.

Permits pursuant to the EEA regulations, including work permits, are shown in Table 4.

6. Visum innvilget av UDI 1995 (Kilde: Fremkon - FL037)

Visas granted by UDI 1995 (Source: Fremkon - FL037)

Land/Verdensdel Country/Continent	Menn Men	Kvinner Women	Totalt Total
Irak/Iraq	36	39	75
Iran	528	669	1197
Libanon/Lebanon	54	38	92
Andre/Other	80	46	126
Midtøsten, tot./tot. Middle East	698	792	1490
Filippinene/Philippines	89	103	192
India	630	233	863
Kina/China	354	248	602
Pakistan	442	255	697
Sri Lanka	286	231	517
Vietnam	80	45	125
Andre/Other	165	98	263
Resten av Asia, tot./tot. rest of Asia	2046	1213	3259
Etiopia/Ethiopia	61	45	106
Gambia/The Gambia	53	27	80
Ghana	69	24	93
Marokko/Morocco	162	105	267
Nigeria	58	23	81
Andre/Other	351	183	534
Afrika, tot./tot. Africa	754	407	1161
Albania	44	43	87
Bosnia-Hercegovina/Bosnia-Herzegovina	304	294	598
Bulgaria	233	334	567
Makedonia/Macedonia	103	56	159
Estland/Estonia	52	63	115
Jugoslavia/Yugoslavia	493	442	935
Romania	272	348	620
Russland/Russia	970	810	1780
Tyrkia/Turkey	255	101	356
Andre/Other	134	106	240
Europa, tot./tot. Europe	2860	2597	5457
Andre, tot./tot. other	67	63	130
Totalt	6425	5072	11497

Stort sett omfatter visumtallene typiske turister eller andre som skal være her under tre måneder, og som ikke trenger oppholdstillatelse eller arbeidstillatelse.

I tillegg kommer det mange personer fra land som Norge har visumfrihetsavtale med, og som derfor ikke er med i tabellen. En del utenriksstasjoner har avgjørelsesmyndighet til å innvilge visum på egen hånd, og disse tallene er heller ikke inkludert i tabellen.

For the most part the visa figures comprise typical tourists or others who want to stay in Norway for less than three months and who do not need a residence or work permit.

In addition, there are many persons in Norway who come from countries for which no visa is required by agreement, these are therefore not included in the table. Some of Norway's foreign service missions have the authority to decide and grant visas on their own and the figures from these are not included in the table.

7. Innvilgelsesprosent av søknader behandlet av UDI, 1995 (Kilde: Fremkon - FL037)

Granted permits by UDI, percentage 1995 (Source: Fremkon - FL037)

Verdensdel Continent	Visum Visa	Oppholdstillatelser Residence permits	Arbeidstillatelser Work permits	Statsborgerskap Citizenship
Midtøsten/Middle East	66	82	99	94
Resten av Asia/Rest of Asia	80	84	95	95
Afrika/Africa	62	73	96	91
Vest-Europa/Western Europe	62	90	98	92
Øst-Europa/Eastern Europe	87	74	98	92
Amerika/America	93	91	97	97
Statsløse/Stateless	60	90	99	54
Total/Total 1995	78	79	97	93
Total/Total 1994	76	70	96	92
Total/Total 1993	72	84	98	92
Total/Total 1992	70	84	95	92

Vest-Europa inkluderer Tyrkia. Oseania er ikke tatt med pga. lave tall. En rekke visuminnvilgelses gis av utenriksstasjoner (ikke medregnet her).

Innvilgelsesprosenten beregnes ut fra summen av innvilgelses og avslag (ikke ut fra mottatte søknader).

Western Europe includes Turkey. Oceania is not included due to low figures. Visas granted by Norway's foreign missions are not included.

The percentage of granted permits is calculated on the basis of the total number of permits granted and rejections (not on the basis of applications received).

8. Bortvisning ved innreise, 1995 (Asylsøkere ikke inkludert) (Kilde: Fremkon - FL033)

Rejection on arrival, 1995 (Asylum seekers not included) (Source: Fremkon - FL033)

Grunnlag/Reason

Manglende pass/visum	Tidligere utvist	Manglende tillatelse	Manglende midler	Tidligere straffet	Nordisk passkontroll overenskomst	Rikets sikkerhet	Sum vedtak
No passport/visa	Previously expelled	No permit	No funds	Previously convicted	Nordic pass. Convention	National security	Number of decisions
671	4	193	103	135	4	0	1110

Bortvisningsvedtak vedrørende nordiske borgere er medregnet.

Rejection decisions concerning Nordic citizens are included.

9. Bortvisning etter innreise, 1995 (Asylsøkere ikke inkludert) (Kilde: Fremkon - FL034)

Rejection after arrival, 1995 (Asylum seekers not included) (Source: Fremkon - FL034)

Grunnlag/Reason

Manglende pass/visum	Tidligere utvist	Manglende tillatelse	Manglende midler	Tidligere straffet	Nordisk passkontroll overenskomst	Rikets sikkerhet	Sum vedtak
No passport/visa	Previously expelled	No permit	No funds	Previously convicted	Nordic pass. Convention	National security	Number of decisions
38	12	265	32	13	0	0	360

10. Utvisninger, 1995 (Kilde: Fremkon - FL028)

Deportations, 1995 (Source: Fremkon - FL028)

Grunnlag/Reason

Overtredelse av utlendingsloven Violation of Immigration Act	Straffet Convicted	Rikets sikkerhet National security	Sum vedtak Number of decisions
228	215	0	443

Nordiske borgere er inkludert i tallene.

Nordic citizens are included in the figures.

11. Ankomst asylsøkere pr. måned, 1991–95 (Kilde: UDIs månedlige asylankomststatistikk)

Arrival of asylum seekers per month, 1991–95 (Source: The UDI's monthly asylum-seeker arrivals statistics)

ÅR Year	JAN Jan	FEB Feb	MAR Mar	APR Apr	MAI May	JUN Jun	JUL Jul	AUG Aug	SEP Sep	OKT Oct	NOV Nov	DES Dec	Totalt Total
1991	363	179	215	349	374	404	407	488	456	465	418	451	4569
1992	503	340	269	317	339	454	486	619	482	497	421	511	5238
1993	454	458	511	323	349	834	1575	2646	3812	867	463	584	12876
1994	697	677	465	131	118	151	210	220	212	205	142	151	3379
1995	138	112	140	92	75	99	133	143	167	136	121	104	1460

12. Antall asylsøkere til Norge – nasjonalitet og verdensdel, 1995
(Kilde: UDIs asylankomststatistikk)

Number of persons seeking asylum in Norway - citizenship and continent, 1995

(Source: The UDI's asylum-seeker arrivals statistics)

Europa/Europe	503	Asia	451
Bosnia-Hercegovina/Bosnia-Herzegovina	106	Afghanistan	10
Estland/Estonia	10	Irak/Iraq	99
Jugoslavia/Yugoslavia	142	Iran	163
Kroatia/Croatia	29	Libanon/Lebanon	18
Latvia	16	Pakistan	31
Litauen/Lithuania	28	Sri Lanka	90
Romania	10	Syria	14
Russland/Russia	69	Andre/Other	26
Tyrkia/Turkey	35		
Ukraina/Ukraine	15	Amerika/America	35
Andre/Other	43	Peru	17
		Andre/Other	18
Afrika/Africa	412		
Algerie/Algeria	43	Statsløse/Stateless	59
Egypt	13		
Etiopia/Ethiopia	18	Totalt/Total	1460
Ghana	11		
Kenya	12		
Somalia	189		
Sudan	23		
Uganda	30		
Zaire	11		
Andre/Other	62		

13. Vedtak asylsaker¹, overføringsflyktninger og familiegjenforeninger med flyktninger og tidligere asylsøkere, 1987–95

Decided asylum cases¹, resettlement refugees and family reunifications with refugees and previous asylum seekers, 1987–1995

ÅR/Year	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Asylvedtak/asylum decisions:									
1. INSTANS (UDI)/FIRST INSTANCE (UDI)									
Asyl/Asylum	271	147	338	108	101	63	54	22	29
Oppholdstillatelse på humanitært grunnlag/ Residence permit on humanitarian grounds	2379	4110	3667	1219	1654	1044	471	1353	913
Avslag/Rejection	846	2115	2927	2059	2265	2884	4685	2963	1414
Totalt/Total	3496	6372	6932	3386	4020	3991	5210	4338	2356
2. INSTANS (Justisdepartementet)/SECOND INSTANCE (Ministry of Justice)									
KLAGE/APPEAL									
Asyl/Asylum	0	0	7	17	20	14	0	0	0
Oppholdstillatelse på humanitært grunnlag/ Residence permit on humanitarian grounds	95	321	1423	190	148	243	123	1311	524
Avslag/Rejection	75	360	1510	1626	1323	1879	1844	3351	826
Totalt/Total	170	681	2940	1833	1491	2136	1967	4662	1350
OMGJØRINGSBEGJÆRING/PETITION FOR REVERSAL									
Asyl/Asylum			12	5	2	64	0	0	0
Oppholdstillatelse på humanitært grunnlag/ Residence permit on humanitarian grounds			37	64	75	207	84	650	68
Avslag/Rejection			291	383	228	309	382	306	178
Totalt/Total			340	452	305	580	466	956	246
FORNYET VURDERING² (Justisdepartementet)/RENEWED EVALUATION² (Ministry of Justice)									
Oppholdstillatelse på humanitært grunnlag/Residence permit on humanitarian grounds							79	2352	404
Avslag/Rejection							0	61	1
Totalt/Total							79	2413	405
Asylvedtak tot./Tot. asylum decisions									
Asyl/Asylum	271	147	357	130	123	141	54	22	29
Oppholdstillatelse på humanitært grunnlag/ Residence permit on humanitarian grounds	2474	4431	5127	1473	1877	1494	757	5666	1909
Avslag/Rejection	921	2475	4728	4068	3816	5072	6911	6681	2419
Totalt/Total	3666	7053	10212	5671	5816	6707	7722	12369	4357
Overføringsflyktninger³/ Resettlement refugees³:									
	803	774	1075	974	1142	1395	517	221	330
Familiegjenforeninger⁴/ Family reunifications⁴:									
	327	1212	1717	1290	935	980	952	570	361
Vedtak etter kollektiv vurdering⁵									
<i>(Oppholdstillatelse på humanitært grunnlag) Etter ankomstbakgrunn/ Decision according to collective evaluations⁵</i>									
<i>(Residence permit on humanitarian grounds) According to arrival background:</i>									
Asylsøkere/Asylum seekers						530	7190	178	38
Tidligere internerte/Previously interned						642	957	473	1261
Familiegjenforening/Family reunification							20	486	674
Totalt/Total						1172	8167	1137	1973

¹ | denne tabellen refererer alle tall seg til antall personer.

¹ In this table all numbers refer to the number of persons.

² Fornyet vurdering gjelder kosovo-albanere som omfattes av avtalen mellom Regjeringen og Kirken.

² Renewed evaluation refers to Kosovo-Albanians who are covered by the agreement between the Government and the Church.

³ Overføringsflyktninger gjelder personer ankommet, ikke antall innvilgelser.

³ Resettlement refugees refers to arrived persons, not to the number granted.

⁴ Familiegjenforeninger er gjenforeninger med tidligere asylsøkere og flyktninger som har fått opphold i Norge.

⁴ Family reunification comprises reunifications with previous asylum seekers and refugees who have been granted residence in Norway.

⁵ Kollektiv vurdering gjelder kun bosniere. Vedtakene er midlertidige. Noen personer kan senere få et vedtak etter en individuell vurdering. Asylsøkere er plassert etter ankomstår, ikke vedtaksår. I tallet for 1992 er inkludert 140 bosniere som først ble registrert som jugoslaver. Tidligere internerte er flyktninger tatt imot på egen kvote, og kommer i tillegg til andre overføringsflyktninger.

⁵ Collective evaluation only refers to Bosnians. The decisions are temporary. Some persons may later receive a decision based upon an individual evaluation. Asylum seekers are placed according to the year of arrival, not the year of the decision. In the figures for 1992, 140 Bosnians are included who were initially registered as Yugoslavians. Previously interned comprises refugees received on a separate quota and come in addition to the other resettlement refugees.

14. Resultat asylvedtak 1. instans etter land, 1995 (Kilde: UDIs asylvedtaksstatistikk)

Result: Asylum decisions – first instance, by country – 1995 (Source: The UDI's asylum-decision statistics)

Land Country	Asyl		Arbeids-/oppholdstillatelser		Avslag		Totalt	
	Saker	Pers.	Saker	Pers.	Saker	Pers.	Saker	Pers.
	Asylum		Work/residence permits		Rejection		Total	
	Cases	Pers.	Cases	Pers.	Cases	Pers.	Cases	Pers.
Afghanistan	0	0	4	5	17	20	21	25
Algerie/Algeria	0	0	0	0	54	86	54	86
Bosnia-Hercegovina/ Bosnia-Herzegovina	0	0	3	6	12	16	15	22
Estland/Estonia	0	0	0	0	16	17	16	17
Etiopia/Ethiopia	0	0	5	6	4	4	9	10
Ghana	0	0	0	0	13	23	13	23
Irak/Iraq	6	13	54	112	33	54	93	179
Iran	3	9	38	68	59	117	100	194
Jugoslavia/Yugoslavia	0	0	49	136	110	242	159	378
Kroatia/Croatia	0	0	12	23	7	12	19	35
Latvia	0	0	0	0	15	26	15	26
Litauen/Lithuania	0	0	0	0	26	36	26	36
Nigeria	0	0	0	0	10	15	10	15
Pakistan	0	0	1	3	24	30	25	33
Peru	0	0	0	0	11	21	11	21
Romania	0	0	0	0	12	17	12	17
Russland/Russia	0	0	0	0	53	84	53	84
Rwanda	0	0	2	5	15	31	17	36
Somalia	0	0	129	234	22	39	151	273
Sri Lanka	1	1	160	240	108	177	269	418
Statsløse/Stateless	2	3	5	6	19	38	26	47
Sudan	2	2	21	30	9	12	32	44
Syria	0	0	0	0	10	19	10	19
Tyrkia/Turkey	0	0	4	5	22	32	26	37
Uganda	0	0	3	7	10	14	13	21
Ukraina/Ukraine	0	0	0	0	9	14	9	14
Zaire	0	0	8	8	11	14	19	22
Andre/Other	1	1	13	19	128	204	142	224
Total/Total	15	29	511	913	839	1414	1365	2356

Asylsøkere som har fått midlertidig beskyttelse er ikke medregnet.

Saker som blir henlagt fordi søkeren forsvinner eller trekker søknaden er ikke tatt med.

Asylum seekers who have been granted temporary protection are not included.

Cases which are dropped because the applicant disappears or withdraws his or her application are not included.

15. Personer og familieenheter i statlige mottak, 1995

Number of persons and family units in reception centres, 1995

	Januar January	Mai May	September September	Desember December
Personer totalt i statlig mottak/ Total number of persons in reception centres	3881	2656	1888	1530
Menn over 18 år/Men over 18 years	1577	1125	869	771
Kvinner over 18 år/Women over 18 years	940	643	469	376
Enslige mindreårige/Unaccompanied minors	115	79	72	65
Familie-enheter/Family units	688	460	312	234
Personer som var innvilget asyl eller opphold på humanitært grunnlag (eller midlertidig beskyttelse) og ventet på kommune plass/ Persons who were granted asylum or residence permit on humanitarian grounds (or temporary protection) and are waiting to settle in a municipality	2121	1580	926	588

16. Bosetting fylkesvis¹, 1995

Settlement by county¹, 1995

	Antall kommuner Number of municipalities	Tidligere asylsøkere Previous asylum seekers	Overførings- flyktninger Resettlement refugees	Tidligere internerte ² Previously interned ²	Familie- gjenforening ³ Reuniting of families ³	Totalt Total
Østfold	15	110	0	25	49	184
Akerhus	20	198	15	48	88	349
Oslo	1	454	79	73	130	736
Hedmark	13	73	2	37	25	137
Oppland	18	146	2	27	50	225
Buskerud	15	216	11	26	33	286
Vestfold	11	69	7	43	32	151
Telemark	13	206	9	22	47	284
Aust-Agder	11	80	7	14	28	129
Vest-Agder	11	157	26	27	77	287
Rogaland	18	220	27	93	106	446
Hordaland	21	281	59	140	110	590
Sogn og Fjordane	14	32	0	51	37	120
Møre og Romsdal	24	96	0	103	71	270
Sør-Trøndelag	10	232	42	91	51	416
Nord-Trøndelag	7	128	1	49	33	211
Nordland	17	121	28	198	32	379
Troms	9	61	22	64	31	178
Finnmark	7	32	3	58	15	108
Totalt/Total	255	2912	340	1189	1045	5486

¹Antall bosatte gjelder pr. 18.01.96. Etterregistrering av familiegjenforente gjør at dette tallet kan bli noe høyere.

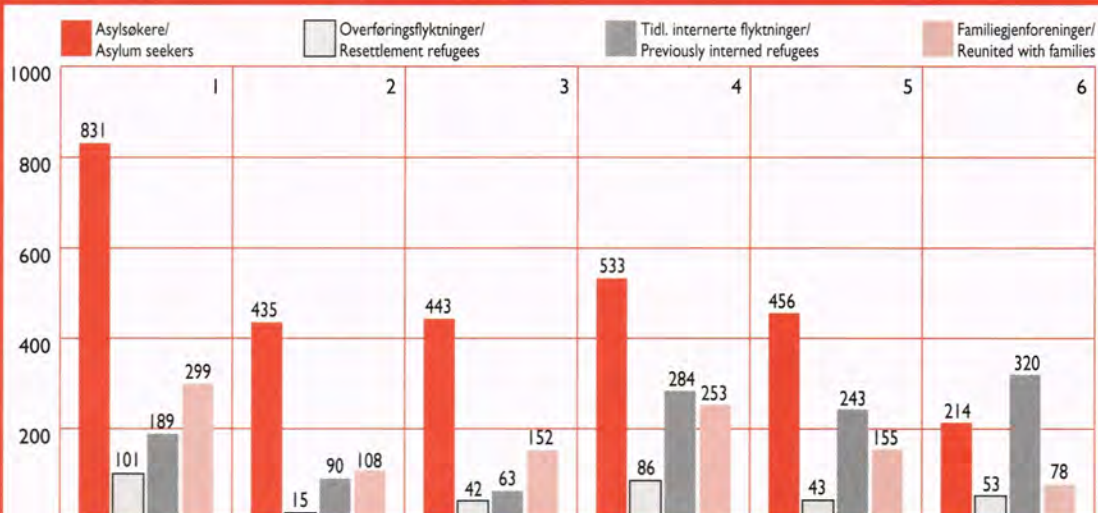
¹Number settled as of 18/01/96. This figure could be somewhat higher due to later registration of reunited family members.

²Tidligere internerte fanger/flyktninger («krigsflyktninger») fra det tidligere Jugoslavia.

²Previously interned prisoners («war refugees») from the former Yugoslavia.

³Familiegjenforente med flyktninger og med tidligere internerte fanger/flyktninger fra det tidligere Jugoslavia.

³Family reunification with refugees and previously interned prisoners/refugees from the former Yugoslavia.

17. Antall bosatte pr. region¹, 1995Settlement by region¹, 1995**1 Region Øst/Eastern region**

Østfold
Oslo
Akershus
Vestfold

Totalt/Total 1420**2 Region Indre Østland/Inland region**

Hedmark
Buskerud
Oppland

Totalt/Total 648**3 Region Sør/Southern region**

Vest-Agder
Aust-Agder
Telemark

Totalt/Total 700**4 Region Vest/Western region**

Sogn og Fjordane
Hordaland
Rogaland

Totalt/Total 1156**5 Region Midt-Norge/Central region**

Nord-Trøndelag
Sør-Trøndelag
Møre- og Romsdal

Totalt/Total 897**6 Region Nord/Northern region**

Finnmark
Troms
Nordland

Totalt/Total 665

¹Antall bosatte gjelder pr. 18.01.96. Etterregistrering av familiegjenforente gjør at dette tallet kan bli noe høyere.

¹Number settled as of 18/01/96. This figure could be somewhat higher due to later registration of reunited family members.

18. Tilbakevending 1995

Repatriation 1995

Nasjonalitet	Antall
Nationality	Number
Bosnia-Hercegovina/Bosnia-Herzegovina	140
Chile	44
Andre (bl.a. Vietnam, Iran, Etiopia, Namibia og El Salvador)/	
Others (including Vietnam, Iran, Ethiopia, Namibia and El Salvador)	11
Totalt/Total	195

Gjelder personer som har reist tilbake til hjemlandet med støtte fra norske myndigheter.

This refers to persons who have returned to their country of origin with support from the Norwegian authorities.

Arbeidstillatelse

Tillatelse til å ta arbeid i Norge. Arbeidstillatelse gis til personer over 15 år. Når det gjelder EØS-borgere, se oppholdstillatelse.

Asyl

Fristed for personer som med rette frykter forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, politisk oppfatning eller tilhørighet i en spesiell sosial gruppe. Det innebærer blant annet beskyttelse mot å bli sendt tilbake til noe område der utlendingen kan frykte forfølgelse. Det innebærer også visse rettigheter under oppholdet i asyl landet. Utlending som får asyl i Norge, får status som flyktning.

Asylavhør

Så raskt som mulig etter ankomst til Norge avhøres asylsøkeren av politiet. Han/hun må forklare grunnen til å søke asyl. Opplysningene herfra danner grunnlaget for asylsøknaden.

Asylsøker

Person som på egen hånd og uanmeldt kommer til norsk grense og ber om beskyttelse og anerkjennelse som flyktning. Kalles asylsøker inntil søknaden er avgjort. (Se også asyl)

Avslag

Vedtak som betyr at søknaden ikke er innvilget. Vedtak som er fattet av politiet, kan påklages til Utlendingsdirektoratet, mens vedtak som er fattet av Utlendingsdirektoratet, kan påklages til Justisdepartementet.

Bortvisning

Vedtak om å nekte utlending adgang til Norge eller påby utlending å forlate landet. Vedtaket er ikke til hindre for senere innreise. Det må ikke forveksles med utvisning eller uttransportering fra riket.

Bosetting

Flyktning eller person med opphold på humanitært grunnlag flytter ut av statlig mottak og blir ordinær innbygger i en kommune. Det gjelder også overføringsflyktninger eller andre som ikke er inntatt i statlig mottak. Personer som trenger offentlig hjelp, må bosette seg i den kommunen som staten ved UDI og kommunen blir enige om (bosettingskommune).

Bosettingstillatelse

Tillatelsen er ikke tidsbegrenset, og gir rett til varig opphold og arbeid i Norge. Den kan gis etter tre år med oppholds- og arbeidstillatelse i Norge som gir grunnlag for bosettingstillatelse. Den gir også utvidet vern mot bortvisning og utvisning.

Driftsoperatør

Står for den daglige drift av statlige mottak for asylsøkere. Kan være en kommune, frivillig organisasjon e.l. (Se statlig mottak)

Enslig mindreårig

Asylsøker, flyktning eller person med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag som er under 18 år, og som er uten foreldre eller andre med foreldreansvar.

Generell utlendingskontroll

Kontrollarbeid for å hindre ulovlig opphold/ innvandring til Norge.

Familiegjenforening

Oppholds- eller arbeidstillatelse som innvilges til nære familiemedlemmer av utenlandsk statsborger som har lovlig opphold i Norge. Det gjelder også familiemedlemmer til norsk statsborger. Familiegjenforening gjelder i hovedsak ektefelle og barn under 18 år.

VEDLEGG 3**Oversikt over sentrale begreper****Flyktning**

Person på flukt, for eksempel på grunn av krig, uroligheter, menneskerettighetsovergrep, miljøkatastrofer m.v. I forbindelse med det innenlandske flyktningarbeidet brukes begrepet «flyktning» om overføringsflyktninger og alle asylsøkere som har fått asyl eller oppholdstillatelse på humanitært grunnlag. I juridisk forstand er en flyktning en person som fyller utlendingslovens vilkår for å få asyl. (Se asyl)

Flyktningpolitikk

Mål, regelverk og tiltak i arbeidet for å forebygge og løse flyktningproblemer og hjelpe flyktninger, internasjonalt og nasjonalt.

Flyktningregisteret

Flyktningregisteret inneholder opplysninger om alle overføringsflyktninger, familiegjenforeninger og asylsøkere som har vært inntatt i transittmottak. Her finnes også opplysninger om hvilke mottak personene bor i, og hvilke kommuner de bosettes i. Flyktningregisteret omfatter også personer som er repatriert, dvs. reist tilbake til hjemlandet med støtte.

Fremkon

Utlendingsmyndighetenes felles EDB-baserte personregister og saksoppfølgingssystem. Inneholder også muligheter for statistikkproduksjon. Har vært i drift siden 1988.

Førsteinstans

Den instans som fatter første vedtak i en sak. I asylsaker er dette alltid UDI. Et slikt vedtak kan påklages til overordnet organ.

Individuell beskyttelse

Innebærer at asyl eller opphold på humanitært grunnlag innvilges etter individuell søknadsbehandling. (Se kollektiv beskyttelse)

Innvandrere

Fellesbetegnelse for personer med utenlandsk bakgrunn som er varig bosatt i Norge, uansett opprinnelig årsak til innvandring. Betegnelsen inkluderer personer med flyktningbakgrunn.

Innvandringspolitikk

Mål, regelverk og tiltak som gjelder innvandring og innvandrere.

Innvandringsregulering

Regler og tiltak for å kontrollere og begrense innvandringen til Norge.

Integrering

Gjeldende prinsipp i norsk innvandringspolitikk som vanligvis betyr at en «fremmed» gruppe blir en funksjonsdyktig del av majoritetsamfunnet, men uten at den mister sin kulturelle eller etniske identitet.

Klage

Klage på vedtak fattet i førsteinstans rettes til nærmeste overordnede organ. Dersom politiet er førsteinstans rettes klagen til UDI, og dersom UDI er førsteinstans rettes klagen til Justisdepartementet.

Kollektiv beskyttelse

Midlertidig arbeids- eller oppholdstillatelse som innvilges personer i en massefluksituasjon på kollektivt grunnlag, dvs. etter en gruppevurdering. Eventuelle asylsøknader stilles i bero i inntil tre år. Slik tillatelse danner ikke grunnlag for bosettingstillatelse de første tre årene. Kollektiv beskyttelse er hittil bare gjennomført overfor bosnere.

Krigsflyktning

Brukes i dagligtale om mennesker som flykter fra krig uten at de nødvendigvis er forfulgt på individuelt grunnlag.

Masseflukt

Situasjon der svært mange mennesker flykter fra et land eller avgrenset område til andre land eller områder på grunn av krig, massive menneskerettighetsovergrep, naturkatastrofe eller lignende.

Midlertidig beskyttelse

Se kollektiv beskyttelse

Opphold på humanitært grunnlag

Vanlig betegnelse på tillatelse som gis til asylsøkere som ikke fyller kravet om å få innvilget asyl, men som har en flyktninglignende bakgrunn eller hvor andre sterke menneskelige hensyn taler for at de får oppholdstillatelse.

Oppholdstillatelse

Tillatelse til å oppholde seg i Norge ut over tre måneder. En slik tillatelse gir ikke rett til arbeid, unntatt for EØS-borgere.

Overføringsflyktning

Tidligere kalt kvoteflyktning. Flyktning som overføres til Norge, som regel etter anmodning fra FN's Høykommissær for flyktninger (UNHCR). Stortinget vedtar årlig hvor mange overføringsflyktninger som kan tas i mot i Norge.

Regionkontor

Seks regionkontorer bistår UDI i blant annet arbeidet med mottak av asylsøkere og bosetting av de som får bli i landet. Regionkontorene ligger i Narvik, Trondheim, Bergen, Kristiansand, Oslo og Gjøvik.

Repatriering

Innebærer at en flyktning reiser tilbake til hjemlandet frivillig. Ble tidligere også brukt i Norge om tilrettelegging av frivillig tilbakevending for personer med flyktningbakgrunn. (Se tilbakevending)

Statlig mottak

Bosted for asylsøkere mens de venter på behandling av asylsøknaden. Etter vedtak blir de normalt boende enda en periode i statlig mottak før bosetting eller utreise. Beboere i statlige mottak får hjelp til det nødvendige av mat og klær, og gis ulike plikter og tilbud. Stedene har nøktern standard og fortrinnsvis selvhushold.

Statsborgerrettsloven

Lov av 8. desember 1950 om norsk riksborgerrett.

Tilbakevending

Brukes om personer med flyktningbakgrunn som frivillig eller ufrivillig vender tilbake til hjemlandet. Tilbakevending kan skje på eget initiativ eller være organisert av myndighetene. Den kan foregå med eller uten offentlig støtte og annen aktiv stimulans eller tilrettelegging. (Se også repatriering)

Transitmottak

Midlertidig bosted for asylsøkere til de er avhørt av politiet og har gjennomgått helsesjekk.

Utlendingsforskriften

Forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her, fastsatt ved Kronprinsregentens resolusjon 21. desember 1990. Trådte i kraft 1.1.1991.

Utlendingsloven

Lov av 24. juni 1988 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her. Trådte i kraft 1.1.1991 og erstattet Fremmedloven av 1956.

Utvising

Vedtak som innebærer at en utlending må reise ut av landet og bare kan komme tilbake hvis spesielle vilkår er oppfylt. (Se bortvisning)

Visum

Tillatelse til å reise inn i landet og oppholde seg her i inntil tre måneder.

Adresser

UDI SENTRALT:

Utlendingsdirektoratet

Postboks 8108 Dep

0032 OSLO

Tlf: 67 53 08 90

TELEFAKS

TIL AVDELINGENE:

Administrasjonsavd.: 67 12 54 36

Juridisk avd.: 67 58 05 29

Mottaks- og integreringsavd.: 67 12 52 74

Tolke- og informasjonsavd.: 67 12 52 72

REGIONKONTORENE:

REGION ØST:

Østfold, Akershus, Oslo og Vestfold

Regionkontor Øst

Youngstorget 1

Postboks 8789 Youngstorget

0028 Oslo

Telefon: 22 33 92 00

Telefaks: 22 33 92 10

REGION VEST:

Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane

Regionkontor Vest

Bugården 8

Postboks 4048 Dreggen

5023 Bergen

Telefon: 55 31 70 55

Telefaks: 55 31 90 85

REGION INDRE ØSTLAND:

Buskerud, Hedmark og Oppland

Regionkontor Indre Østland

Storg. 10

Postboks 445

2801 Gjøvik

Telefon: 61 17 09 10

Telefaks: 61 17 08 95

REGION MIDT-NORGE:

Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag

Regionkontor Midt-Norge

Peter Egges plass 2

Postboks 671

7001 Trondheim

Telefon: 73 89 24 00

Telefaks: 73 89 24 01

REGION SØR:

Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder

Regionkontor Sør

Slottsquartalet

Tordenskjolds g. 9

Postboks 647

4601 Kristiansand

Telefon: 38 02 06 70

Telefaks: 38 02 04 80

REGION NORD:

Nordland, Troms og Finnmark

Regionkontor Nord

Dronningensg. 49

Postboks 2056

8501 Narvik

Telefon: 76 94 65 50

Telefaks: 76 94 69 80

UDI

